

Štev. 22

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 2. junija 1911.

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto X

Razgled po svetu.

SEDAJ PARIZ — TURIN.

Pariz, 30. maja. — Zrakoplovna tekma iz Pariza v Madrid se je končala z Vetrine-tovo zmago. Sedaj se je pričela tekma Pariz — Turin, in sicer čez Nico, Genuo, Piso in Rim. Zanimanje je velikansko.

Garros prvi.

Genua, 30. maja. — Roland G. Garros, francoski zrakoplovec je prvi pri tekni Pariz — Turin. Njegov nevaren spremljevalec, Andre Beaumont je ostal od zad. Garros je sicer Francoz a stoji pod ameriško menezma in vozi ameriško mašino. Za preleteti ima 1300 mil. upa, da bo v Rim došel srečno. Beaumontu dela težave slab stroj in je bil od gledalcev pri Riveri, v mestu Alasio viden. Nemec Frey je iz Avignona došel v Nico. (Pozneje). Garros je prišel v Piso in je takoj nadaljeval polet v Rim. V Genovi so v strahu, ker niso videli Beaumonta. Misli se, da jo je udaril kar čez Sredozemsko morje. Laške bojne ladje so se na posebno povelje razdeljene ob obali, da v slučaju kake nesreče prihitijo na pomoč.

Miklavž II. kot reformator armade.

Peterburg, 30. maja. — Car Miklavž se zadnje čase bavi samo z reformiranjem armade. V svojih delih se posebno ozira na zadnjo rusko japonsko vojno in hoče vse detaje pridno uporabiti. — Novi mornariški minister Grigodovič bo predložil carju nove mornariške načrte, katerih bo mogoče izvesti šele v teku dvajsetih let. Rusija vedno bolj uvideva potrebo velike mornarice. Prvih pet let se bo delalo razne ladje, vseh tipov in nova pristanišča. Tudi Reval se bo preustroji v vojno pristanišče.

Admiral Grigodovič je pri carju v milosti. On pravi, da more imeti Rusija v vseh vodah svoje močno vojno brodnice, posebno v Vzhodnem jemeru (Ostsee). Črnom mornju in vzhodni Aziji.

Rusijo čakajo zraven revolucije še velikanske stvari, ki segajo čez ruske meje.

Obsojen.

Moskva, 31. maja. — Ker so uradniki prišli na sled velikim goljufijam, je bil danes tu general-major Reinbott od senatnega tribunala obsojen v eno leto težke ječe in v izgube vseh državlanskih pravic, ker se je dognalo, da je Reinbott, kot guverner Moskve poverjal velike svote državnega denarja. Dognalo se je tudi, da je Reinbott v dveh letih svoje visoke službe razdelil med policijo "izvanrednih daril" za \$150,000.

V Rusiji vsaj kaznujejo, ko v Ameriki puste take tiče zbežati.

Odločna zavrnitev.

Melbourne, Avstralija, 31. maja. — Avstralska vlada je odločno zavrnila Japonsko v naseljenem vprašanju. Avstralija je izjavila, da bo raje prišla za orožje, kot dopustila, da bi se Japoncem dovolilo naseljevanje v Avstraliji.

Nadalje je tudi premier izjavil, da se raje loči od matere (Anglije), kot kaj takega dopusti.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:	
za \$ 10.35	50 kron.
za \$ 20.50	100 kron.
za \$ 41.00	200 kron.
za \$ 102.50	500 kron.
za \$ 204.50	1000 kron.
za \$ 1020.00	5000 kron.

Poštarina je všeta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarje pošiljate izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najprilicneje do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske pa Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

VOLITVE V AVSTRIJI.

Dunaj, 31. maja. — Za prihodnje državno zbornice volitve se v vseh strankah pripravljajo. Socialni demokrati upajo doseči veliko zmago, ker mitaristični moloh ni bil še nikoli tako velik v Avstriji kot zadnja leta.

Velik boj se bo pa posebno bil na Češkem in v slovenskih deželah. Kranjski klerikalci upajo na popolno zmago na deželi in tudi mesta, posebno Ljubljano bodo naskočili, čeprav zastoj. Posebna pomena za liberalno napredno stranko je izid deželnozbornice dopolnilne volitve za Ljubljano, kjer je 16. maja zmagal z skoro 800 glasovi večine napredni kandidat profesor Jožef Reiser. Klerikalci in Nemci so pričakovali vsaj ožje volitve, a do te ni prišlo, ker je bil triumfalno izvoljen Reiser. Ta zmaga pomeni novo, drugo zmago pri državnozbornici volitvi in je dala velik pogum naprednjakom.

Govori se, da bo ljubljanski kandidat dr. Ploj. (?)

Rus in Japonc.

Pariz, 30. maja. — Sedaj, ko so ameriški, angleški, francoski in nemški bankirji sklenili alianco za posojilo Kini v znesku \$50,000,000, je kitajska vlada naznaila, da se hoče posojila udeležiti tudi Rusija in Japonska. Obe ti državi argumentirata svoje velike interese v Mandžuriji in posebno še to, ker je Rusija in Japonska mnogo pripomogla do razvika Mandžurije. Vlada se nahaja v težkem položaju, ker, če bo Rus ostal pri zahtevi, da se mu da svoj delež, bo nastala velika diplomatska vojska, ki bo bolj nevarna kot tista, ki jo je nek ameriški sindikat povzročil ko se je šlo za Hukwang železniško koncesijo.

V visokih diplomatskih krogih se govori, da bo Rus naredil velikansko opozicijo sedajno gori imenovani alianci. In sicer se bo poskušalo od ruske strani dobiti rusko-belgijski sindikat, katerega se naj bi pridružili še britski in japonski financirji.

Avstrija in Nemčija čez Rusijo.

Peterburg, 30. maja. — Ker je Rus Turčijo opozoril na kršenje mira na črnogorski turško albanški meji in sicer z pozivom, da Turčija svoje čete (30,000) po številu, od črnogorske meje premesti, je Turčija po dogovoru z Avstrijo in Nemčijo odgovorila, da ona ne kali miru, a da mora braniti, da Albanezi ne uhajajo v Črno goro, kjer se jim daje (?) zavetje. Ker se Avstrija postavila naravnost zoper Rusijo, in s tem potegnila zase tudi Nemčijo in Italijo, bo Rus začasno svojo zahtevo umaknil, katera je bila tudi v prvotnem smislu le ustno izročilo ruskemu poslaniku v Carigradu.

Za Slovane pa je velikanskega pomena, da rusko oko čuva nad Črno Goro in posebno Balkanom.

DOSEGEL RIM.

Dobil nagrado \$20,000.

Pisa, 31. maja. — Na zrakoplovni Tekmi, Pariz — Rim — Turin, so se posebno skazali Francoza Garros, Beaumont in Nemec Frey. Vsi trije so dospeli danes sem z pokvarjenimi zrakoplovi. Garros je padel z velikanske visočine, a je ostal nepoškodovan.

Rim, 31. maja. — André Beaumont, francoski aviatik je priletel popolnoma ob 3 uri 55 minut v to mesto. On je prvi, ki je dosegel glavno mesto Italije in s tem dobil nagrado \$20,000. Iz Pise v Rim je 160 mil. katere je prevozil Francoz z lahkoto.

Odpeljali profesorja.

Jena, Nemčija, 30. junija. — Sem so došla poročila, da so profesorja Richter, banditi na gori Olymp ujeli in odpeljali, ko je raziskoval starine in v imenu geografskega berlinskega društva delal topografične studije.

Razne novice.

"GUGGENHEIMLAND".
ZAKAJ NE?

Tudi kapitalistično časopisje katerikrat kaj pametnega pove, seveda pri tem mu je le za reklamo, da čitatelja hipno preslepi. Tako se sedaj rumeno časopisje naenkrat boji, da postane Alasko, za katero smo "mi" plačali Rusiji kakih 40 let nazaj \$7,000,000, ne več prosta dežela Unije, temveč privatna lastnina čifut-skega multi-miljonarja Guggenheima iz Colorada.

To ni nič čudnega, kdor pozna že razna taka "dela" te denarne stenice Stari pionirji, kateri so delali civilizaciji pot na zapad, prelivali svojo kri z Indijanci stradali in se borili na vse mogoče načine, da svojim otrokom preskrbe boljšo bodočnost, bi se v grobu obrnili, ko bi videli, kdo uživa njih velikansko delo. Njihove otroke izrabljajo po rudnikih Morgani, Guggenheimi, Rockefellerji in Carnegie. Takrat so bili oni potrebovani, sedaj so njihovi otroci v nadlego.

Kar so ljudje v potu svojega obraza v 50 letih storili, je danes Guggenheim čez noč uničil, stem, da je postal gospodar Alaske, katera se bi sedaj smela imenovati: "Guggenheimland".

Padrone sistem.

Vladni uradniki so prišli na sled laškemu "padrone sistemu", ki ga uganjajo Grki z nedoraslimi dečki, snažilec čevljev. Padrone sistem pomeni toliko, kot "veliki trgovci z delom". On kupuje z močjo drugega in jim da od dobička toliko "plače", da od gladi ne umrejo. Temu satanskemu izkoriščanju so prodani mladi grški dečki od 8—12 let. Padrone sistem pa tako dolgo lahko obstoja, dokler so delavci od delodajalca odvisni, dolžni za vožnjo iz Grške v Ameriko itd. Lastnik tekega "shoe shining" se dobro razume, kako delovati, da mu mladi dečko ne more poplačati dolga; dokazano je, da jih tudi zapelje otroke, da prislužujejo napravijo. Laški padrone sistem se je uveljavil na odrasle delavce — ta je pa gorski, ker je ušel mlade dečke, grške snažilec čevljev.

Če pride kateri narod v Ameriko samo za "denar narediti", je to grški umazani narod. Na nosu jim je napisana pohlepnost po zlatu in ne strašijo se nobenega sredstva v doseg svojih grdih namenov. Grki so Italjane in Črnce iz tega "biznesa" popolnoma izpodrinili, ker plačujejo sramotno svoje delavce — otroke. Vladni uradniki so sedaj za petami bratom Smerlis, Calvaris in Kokaris, kateri imajo vse "parlors" v deželi v svojih rokah.

Dokazano je, da delajo po nekod mladi dečki od 5 jutraj do 9 zvečer, za dolar in še manj na dan. Polovica je jetičnih. Spe na golih tleh oblečeni, umazani, z slabo hrano preživljani.

Seveda grški padrone gospodarji vse to zanikujejo, toda pomagalo jim ne bo dosti.

Oglej si lica otroka-delavca, pa boš videl sledove dolarja, Bestie!

Le bogati so jim na sro.

Poroča se, da je milionar, senator Root iz New Yorka izposloval za vdovo predsednika Cleveland \$5000 letne penzije.

Nek delavski ameriški časopis k temu pristavlja, da kolikor je njemu znano, živi vdova pokojnega prezidenta v krasni palači, obdana z služabništvom in se vozi na sprehod v avtomobilu — to rej ne potrebuje nobene pokojnine.

Dežela ima tisoče in tisoče zapuščenih vdov z obilo otroci, pa se jih hudič ne spomne!

AKO ŠE NISTE, POŠLJITE
NAROČNINO!KONGRES OVRGEL BERGERJEVO
JEVO RESOLUCIJO.

Viktor L. Berger, socialistični kongresman iz Wisconsin je stal v kongresu resolucijo, da naj vlada nemudoma preišče nezakonito odpeljitev McNamare, kar je pa kongres odklonil in s tem pokazal jasno, da se strinja z silovitostjo in nezakonitostjo, ki se posebno zadnja leta izvršuje nad delavci in njihovimi uradniki.

Kar je Berger v kongresu je vse spremenjeno! En človek, pa stavi več predlogov, skuša podreti z najboljšimi resolucijami in je obudovan od vseh v svoji energiji in kot edini pravi ljudski delavski zastopnik. Socialistična stranka je z Bergerjem za prihodnje volitve mnogo pridobila.

"PRI 100% NE POZNA VEČ
LJUDI".

V svoji knjigi "Kapital" nam podaja Karl Marx naslednji citat: "Kapital povzroča prepričanje, da je sovražne nature. To je resnica, ampak vendar še ne vsa resnica. Kapital ima strah pred malim profitom, kot natura pred nad-naturo. Z večjim profitom postane kapital umeten. Deset odstotkov jačji, pa se ga že lahko povsod poskuša; dvajset odstotkov, postane že živahnejši, petdeset odstotkov narasta, je že pozitivno predren; če na rase na sto no predren; če narase na sto zakone pod svojimi nogami; tristo odstotkov, in pri teh ne eksistira noben zločin, da ga ne bi kapital riskiral, tudi vislice."

Na ta citat se spominjamo, ker v zadnjem tednu čitamo zopet o groznih železniških nesrečah v Nebraska in pri Superior, Wis., ki je v enem dnevu vzelo pomajkljivo nadzorstvo 30 ljudem življenja. Dosti za en dan. Devetindvetdeset odstotkov železniških nesreč, ki se pripetijo v Zjed. drž. je pripisovati slabi in zanični upravi, ki za voljo profita ne pozna varnostnih naprav.

Po odloku najvišjega zveznega sodišča, je vsaka železniška družba strogo kaznovana, ki nima vse v redu. Pa kaj se brigajo kapitalisti za to odločbo, ko imajo nebroj finih advokatov, da se "faj-tajo".

Ja, "za 100 procentov potepta kapital vse človeške zakone pod svojimi nogami".

Stare zanjke.

Trust je obsojen, trust naj živi! Tako se čuje sedaj po deželi, ki je oljni trust "razpuščen" in ista obsodba čaka tobačni trust. Potem se bo sladkorni trust zopet malo popraskal in potem naj pride na vrsto American Woolen Co., ker ona "dela" ceno volni in tako je obleka za 70% dražja. Potem kapitalistično časopisje naznaja, da se bo "prišlo" tudi "energično" Tennessee Coal in Iron družbo" in "posebno" pa United States Steel korporacijo. Potem se bo v "kratkem" času tudi dognalo, zakaj so se cene kavi podražile in zakaj mora ameriška država vse armadne in mornarične vojaške liferante tako drago plačati.

Saj smo komaj našli vse te ljudske roparje!

Ta trustlerija je prava radost za konsumente. Vlada je z obema obsodbama jako zadovoljna, ker sedaj je volilcem jasno "dokazano", da smo "resno pripravljani za — ljudstvo delati" itd. V resnici si pa trustjani niso želeli nič drugega kot to. Namreč ostalo bo vse pri starem, kot je sedaj. Ljudstvo bo tudi v zana-prej tisto, ki bo moralo plačati vse denarne tribute Močnejim, dokler se ne bo otreslo teh stenice!

Trustjane čaka še sedaj volitve "narediti", in vse "proste" volilce v žlici potopiti!

Pazi delavce, ker zanjka je že pripravljena!

ZDRUŽENI PROTI SOCIA-
LIZMU.

V Washingtonu je imel 28. maja t. l. duhovnik rimokatoliške cerkve Evgen Dr. L. Mc Donnell, pred veterani špansko ameriške vojne na zemlji za Belo hišo v prisotnosti prezidenta Tafta zanimiv govor, ki jasno kaže, kam meri rimokatoliška duhovščina tudi v Ameriki. Blagoslovljeni tepec je začel takole:

"Mr. Prezident, ti nas častiš danes tu z svojo navzočnostjo. In mi smo veseli in vzdradoščeni in blagrujemo to. Pa ti (Taft) bi moral biti danes tu, ne samo, da pokažeš respekt do mrtvih, temveč tudi da pokažeš svojo simpatijo do velikega dela, ki ga dela katoliška cerkev za to deželo."

"Ona (katoliška cerkev) stoji na strani boga in zakonov boga, nasproti ateizmu (brezverstvu); ona stoji na strani današnjih zakonov in reda in oblasti, naravnost nasproti socializmu in anarhiji.

In, gospod Prezident, ona bo vedno učila, biti bogu in zakonom pokorna; gledala, da postanejo njeni otroci dobri državljani, ki dajo v slučaju vojske, za svojo (?) domovino tudi svoje lastno življenje! Bog (!) nam naj pomaga, da pride kmalu tisti čas, ko bo brezverski socializm uničen in anarhija, in bog nam naj da doživeti tisti čas, ko se bodo zakoni in konstitucija naše dežele, bolj spoštovali.

V črni uri, vi in vaš Naslednik lahko z zaupanjem gleda na zvestobo katoliške cerkve, ki bo vedno z svojimi otroci (!) pokazala svoj patriotizem in udanost do zakona. To bo pa prej mogoče, če se socializm, ki poskuša tudi našo sveto (!!) deželo razdijati (!!) — ugonobi. — — —

(Oh, peanuts, plush albums, patriotism and piffle!)

Sir, molitve in maše.

Francoški klerikalni časopis "L'Idée" prinaša sledeči inserat: Cenjeni gospod! Ujsojamo si ponuditi Vam nabavo sira, ki se izdeluje pri nas od očiščenih rok skesanih deklic. Na minimum skrajšana plača nam dovoljuje, izdelovati sir za najnižjo ceno. Vsakdo, ki kupi 20 kil, ima pravico na eno mašo po svoji smrti, privatniki z manjšimi naročbami dobe molitveno nakaznico, za pet takih molitvenih nakaznic dobe nakaznico na eno mašo. Naročila naj se pošiljajo abbéju, ravnatelju zavoda za skesane deklice. — "Svobodna Misel" pristavlja: Priobčimo to vest brez komentarja, ker taki slučajji tudi pri nas niso tako redki. Za par grošev pomezke in nebeske užitke, sir in rešitev svoje duše! Verniki segajte pridno po takšnih sirih, kupite si za majhen kapital najlepša nebesa!

Ga pozivlja na dvoboj.

Peterburg, 31. maja. — General Kleighels, prejšnji generalni guverner Kiwa je pozval Aleksandra Stolypina na dvoboj. A. Stolypin je pisalec člankov največjega ruskega časopisa "Novoje Vremja" in brat sedajnega ministrskega predsednika M. Stolypina.

V članku pravi, da je general Kleighels izrabljaj en star zakon, po katerem ni potreba uplivnim in bogatim osebam pred sodišče. Ta zakon mu je tudi rabil pri testamentu kneza Oginskkega, kjer se gre za milione in kjer Stolypin namigava na razne "nerednosti".

Podpora za tiskovni sklad.

Iz Rock Spring, Wyo.: J. Š. 35c, ker sem slišal Fr. skozi inšt. govoriti. — T. B. 20c ko se je J. prepoznal odkril. — L. S. 25c ko je Fr. čez planke v cerkev lezel in 25c ker je pol. šnofarski klub ustanovila. — J. D. 25c ko se Kunde tako v ogledalo gleda. — Nepodpisani poslal od ravno tam 30c v dober namen ko smo se rešili črnega vraga. Hvala vsem!

MEKSIKANSKA REVOLUCIJA.

Revolucija v Mehiko se bliža koncu. Diaz, car, je resigniral in se odpelje z družino žalostno v Španijo, izgnane domovine . . .

Madero je na vrhuncu. Da je Diazovem padcem pričakovati velikega preobrata je jasno. A pak nobenega lepega upanja ne gojiti o kaki svobodi! Izbojevanja svoboda bo v prvi vrsti služila svobodi kapitalizma, kateri je tudi Madera držal z denarjem v času revolucije na površju.

Mehikanskem delavcem se bo tudi novo svobodo po kapitalistično rezalo.

Meksiko ima velikanskih narturnih zakladov. Ona stoji na pragu velikega industrielnega in komercialnega preobrata. Kapitalizmus (ameriški) bo tam dobil novo zlato polje. Meksikanski in ameriški kapital bo svobodno in sistematično šel sedaj v roko roki. —

Sedaj se pravi: Denar naredi pod vsemi pogoji! Bogastva si nakopičiti v kratkem času.

Temu bo opomoreno, ker so delavske moči za neverjetno nizko ceno na razpolago. Naloga nove meksikanske kapitalistične vlade bo: delavstvo držati v nevednosti in razkosane v neorganizaciji.

Interesi meksikanskih proletarcev, so identični ameriškim proletarcem.

Lepa svoboda govora.

V Filadelfiji so na povelje kapitalista Baldwin aretirali socialistično govornico in veliko delavsko propagatorico gospodico Elizabeth G. Flynn, ker je govorila o današnjih neznosnih kapitalističnih razmerah in posebno po zivljala Baldwinove ljudi, ki ni so se organizirani, naj to hitro store, dokler jim je še mogoče. Govorila je na 15th in Buttonwood cesti, ko je prišel z več možmi postave seržant Pierson na povelje fabrikanta Baldwin ki se boji organizacije. Rekel je tudi, da mu je "socialistinja" od tegnila ljudi od dela.

Miss Flynn je čakala v zaporu več ur, prej ko je bila zaslisa na. Miss Flynn se je dobro zago varjala in rekla, da če se take postopa z tistimi, ki se poslužuje jo prostega govora in če je to konstituciji?!

Pierson je tudi izjavil, da j Flynn govorila "o anarhiji". K ga je zagovornik Flynn, advokata Nelson vprašal, kaj on misli z besedo "anarhija", mu je kapitalističen hlapec odgovoril "I don't know".

V mestu Missoula, Mont., je do bila Flynn tri mesečni zapor z "free speech". Lepa svoboda!

Vatikanska morala.

V Vatikanu perejo zopet enkrat umazano perilo. — Jezuiti Don Gustavo Verdesi, hud na protnik modernizma, proti koj mu je spisal mnogo ostrih člankov, je prestopil k protestanti mu. Dogodek je za ves kulturni svet velepomemben. P. Verde je zaupal P. Becarelli-ju pri spved, da nehote obejuje z nekte mi modernisti. P. Becarelli pa ni dal odveze, dokler mu ni za pal tudi imen, na kar je šel stv naznaniti papežu. Le-ta je vz takoj dotičnem modernistom v mesta in jih zatožil pri duhov sodniji. To je patra Verdesi-ki sluje za zelo inteligentnega čenjaka, napotilo k storjenen koraku Toraj niti na vatika skem dvoru ne spoštujejo v spovedne molčečnosti, kaj še drugod. Slovenski možje! Pazi na svoje žene in otroke! Spove nica je dandanes zibelka vseh d nunciacij na vzgoraj in navsp govati. — T. B. 20c ko se je J. prepoznal odkril. — L. S. 25c ko je Fr. čez planke v cerkev lezel in 25c ker je pol. šnofarski klub ustanovila. — J. D. 25c ko se Kunde tako v ogledalo gleda. — Nepodpisani poslal od ravno tam 30c v dober namen ko smo se rešili črnega vraga. Hvala vsem!

Zahodna Bolniška Podporna Jednota.

RAVENSDALE, WASHINGTON.

Vstanovljena 25 aprila in inkorporirana 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK JERAS, Box 44, Taylor, Wash.
Podpredsednik: PAVEL KOS, Box 10, Ravensdale, Wash.
Tajnik: FRANK TOSTOVRŠNIK, Ravensdale, Wash.
Zapisnikar: IVAN ŠKUFCA, Ravensdale, Wash.
Blagajnik: BLAŽ FELICIAN, Box 89, Enumclaw-Krain, Wash.

NADZORNI ODBOR:

JOS. BURGAR, Box 107, Cle Elum, Wash.
ANTON LUČIČ, Box 499, Cle Elum, Wash.
J. PETKOVŠEK, Box 499, Cle Elum, Wash.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUSTOSLEMŠEK, Box 1, Ravensdale, Wash.
PAUL KOLAR, Box 337, Cle Elum, Wash.
CIRIL ERMENC, Box 142, Taylor, Wash.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. J. Mustard

Seja gl. odbora se vrši vsako zadnjo nedeljo v mesecu v Frank Markusa dvorani v Georgetown. Uradno glasilo je GLAS SVOBODE.

Groga in drugi.

SPISAL RADO MURNIK.

VIII.

"Nym: Elice. I say! pauca. pauca; slice! that's my humour.

The anchor is deep: will that humour pass?
The humour rises; it is good: humour me the angels.

Caius: Fe, fe, fe, fe! ma foi. il fait fort chaud. Je m'en vais a la cour, — la grande affaire".

Shakespeare.

Ne bo še dobro vedel, kje stoji univerza, kaj je "Sperrsecherl", vratarina, kakšno je konjsko meso, kaj je "geu" in preferansa, toda on bo že govoril. Še zdaj se vadi o grmečem vodovju. Save na vse zgodaj in kriči: "Slavni zbor! Sla-av-slavni zbor, zbor! Zbor! Zbor!" On je Demosten v majhnem formatu. Tudi v tihi gozd zahaja in vpije: "Slavni zbor!" Dva zajca in sedem večerice se je preselilo radi njega daleč stran. Pa tudi njegovi tovariši se ga bodo bali! Zakaj preosnovano bo "Slovenijo" tako temeljito in idealno, da je ne bo več spoznati! O, on bo "deloval" na vse kriplje!

Čez nekaj let pa, po dovršenih studijah bo zagrizen pesimist. Zakaj prišli bodo časi, v katerih bo znošil ta in oni ideal v zastavnicu kakemu Samuelu ali Natanu. — Včasih bo stradal; tedaj bo premišljeval. Laketa je mati premišljevanja. In zasvitalo se mu bo, "da nas je premalo . . . da nimamo beračev, ki ne bi proti bogatim tujcem . . . da ni vse skupaj nič."

In s kislin obrazom bo dal par kron za društvo svetega Cirila in Metoda, kadar jih bo dal. Za teh par kron si bo prisvojil pravico, da bo brezskrbno zabavljaj na vse, kar je domačega in slovenskega, in se norčeval iz mož, ki prej z njim tako glasno in navdušeno kričali, "govorili" in "delovali", kateri pa zdaj, na tihem, kakor prej, marno delajo za narod, kolikor zmorejo. Prav krepko bo zabavljaj na nje, on, zdaj še idealni Benjamin, zdaj še navdušeni mladenič! Toda dovolj! Saj to je lepo, da je vsaj zdaj vnet in pripravljen, napreči "vse svoje skromne moči za milo materinščino", in lepo je to, da ima fulminanten govor že v žepu . . .

"Z vsemi 'izmi'!" je nadaljeval sodnik mirno in si počasi gladil lepo, črno brado. "Kaj pa da, ko ne morem drugače! To je že resnično, da dandanes ni vse tako, kakor bi moralo biti. Vsaka doba ima svoje napake in nedostatke. Meni vsaj se zdi naša še celo zanimljiva. Naša doba je doba prevrata, to slišimo vsaki dan. To čivkajo te vrabci po žlebihih."

"Doba prevrata!" je vzklil adjunkt s svojim visokim glasom. Poslušal je pazno ves pomenek s polkovnikom in začel postajati previdno navdušen za izreke gospoda Naviča, zakaj sodnik je bil njegov predstojnik.

detje krstili šele v prihodnjem takoli, kakor zasluži. Mi nimamo pregleda, ker gledamo preveč od blizu. Mi sami sebe ne poznamo."

"Ne poznamo se ne! Izborni!" je čvknal pristav Govedek na ves glas. "In se tudi ne bomo! Nikdar ne!"

"Kakor sem dejal, mi živimo v dobi nervoznih preosnov. To se zrcali v vsem; v socialnem življenju vobče, v politiki, v šolskem in ženskem vprašanju, v umetnosti in literaturi in tako dalje!"

"O, in tako dalje! In tako dalje! Pardon!" Govedek se je vne-mal bolj in bolj. Povlekel je na nosu urno gube skupaj, tako, da mu je padel ščipalec hipoma dol, viselč doslej pod čelom na stisnjeni kožni žmuli v večni smrtni nevarnosti. Kakor oslepljeni ptič bolje poslušal in poje, tako je tudi interesantni Božidar brez ščipalnika lažje sledil sodnikovemu predavanju.

"Le pogledajte si moderne slikarje! Nobena luža, nobena gnojica jim ni nesnažna in umazana dovolj — s palico ali z vilami morajo na vsaki način še malo podre-gati po njej in pobrskati, da bi bila bolj kalna in verjetna in naturalistična! — Toliko zdravih, krepkih ljudi je, hvala Bogu, na svetu, toda moderni geniji jih krepko prezirajo in se klatijo rajši po zaduhlih kletih in hlevih in slikajo suhe onemogle ude, bolne obraze in napol gnilo slamo."

"Spemladi sem bil na Dunaju in sem videl nekoliko te bolehave v barvah. Jedno veselje sem pa le imel, namreč, ko sem zopet prišel na prosto! Te ljudi navda, mi-slim, kar naravnost neka slastna pohotnost, ako najdejo za svoj čopič kakšen prav originalen svinjak! To je "narava"!"

"Ist's auch ein Loch, Natur ist's doch!"

In zdaj mora vsaka bilka, vsako lesno vlakno, vsaka grča, vsaka dlaka, vsaki rilec in repek, in kar je vmes, in kar je spodaj — vse to mora zvesto po življenju na platno! O, kar takoj se vidi, da je vznikel ta izvorni svinjak umetniku direktno iz dna srca! In nehoti se ti vzbudi ob taki sliki nepremagljivo kopnenje po močni cigari! Toda človek bi dejal, da imajo morebiti tudi prasički in pujski kolikor toliko prirojenega vkusa in bi prosili slikarja, naj vsaj počaka, dokler se malo ne amijejo in počedijo, predno jih fotografira strmečim vrstnikom! Pisatelj zopet se plazijo med sodrgo najnižjih, moralnično neozdravnih slojev in korumpiranih najvišjih desetisočnikov; tukaj študirajo človeka med prestestniki in med kandidati vseh slabostij, lazijo po klinikah in bolnišnicah, sole romane z morfijem, kokajinom in jodoformom in kuhajo delikatno kašo podoba-valne teorije. Pisateljice pa kar po berglah za njimi! V potu svojega obraza preobračajo talenti in talentovke prej neznane kozolce, se postavljajo na glavo na "Gerbärstuhel des Gedankens".

"Parturient montes" — se krčevito zvijajo, iztegujejo in napenjajo, pa vse nič ne izda; monstrozno dete pride mrtvo na svet, in — jutri je že drugi, poju-

trišnjem tretji, četrti tukaj, ki je srečno porodil še kaj bolj — epohalnega!

"— nescitur ridiculus mus!" Apolon je jezdaril, pravijo, nek-daj iskrega belea! Dandanes mu sedlajo debelo realistično in naturalistično prasico. Toda prika-zuje se že reakcija, zdrava reakcija, osedlali bodo zopet belea! Prehod ni daleč! Lepota bo zma-gala!"

"Prehod, prehod!" je zapel adjunkt. "Izborno! O, izborni! Prehod, da, res, prehod; Izborni, lepota, lepo —"

"Pa pri nas ni tega!" je ugo-varjal gospod Greben po dolgem molku.

"Toliko seveda ne, kakor pri večjih sosedih! Toda gibanje naokoli je vendar tako močno, da žene valove tudi do nas! Naši pi-satelji —"

"Ho, Jurjevce! Ali . . . sliši-te?" je zasopel tu gospod Masten. "Jurjevce . . . kaj imate še . . . kaj dobrega?"

"Salame, mrzlo telečjo" — "No prav! Najprvo, veste . . . porejto salam! Za jedenkrat . . . Krača, vsa čast, je . . . bila prav dobra . . . Saperment hinein! iz-vrstna . . . mghm!"

"Gospod Masten, ali se vi kaj pečate z našo književnostjo?" ga je vprašal sodnik. "Vi imate tako lep čas!" Navič je bil nekoliko hud, da mu je prestrigel besedo vedno lačni penzionist.

"Časa imam res . . . mghm . . . Toda takrat se . . . izprehajam ali spim."

"Torej, kadar se izprehajate, ali nič ne premišljuje naših raz-mer, ali nič ne mislite —"

"Bog ne daj, da bi jaz . . . kdaj kaj mislil . . . to škoduje zdravju . . . zdravnik . . . mi je to strogo prepovedal . . ."

"Haha, vi imate zdravniško spričevalo, ki vas oproščuje mi-slij! Tako! Haha! Kaj takega pa še ne, gospoda, kaj? No, pa saj je pri nas in drugod tudi mnogo takih, ki tudi brez spričevala in posebnega dovoljenja nič ne mi-silijo. Potem se torej ne bavite tudi prav nič z literaturo?"

"Z literaturo . . . Čemu? To se . . . pravi, pred leti jedenkrat sem . . . bral tisto povest Jurčičevo . . . tisti roman: 'Brhka Viktorija' — ka-li?"

"Morebiti pa 'Lepa Vida', ne?"

"Vida, Vida . . . je že res! No . . . saj je vsejedno . . . Viktori-ja ali Vida ali Porcijunkula . . . mghm, to sem bral . . . neko zi-mo, pa sem vselej zaspal . . . in imena sem sproti . . . vse poza-bil in tudi . . . nič več natančno ne . . . vem, kaj se je v tistem ro-manu . . . vsejedno."

"To je res žalostno!" se mu je rogal sodnik. Toda Masten tega ni čutil, ker debeluh ne poznao ironije. "Vohče bi rekel, da naši pisatelji premalo na to gledajo, kaj njih osebe jedo. — Toda zdaj je tudi jaz zabavljaj, dočim sem ravno prej hotel protestirati proti temu domačemu športu, ki je naj-bolj po ceni."

Obrnil se je od Mastna in na-daljeval resneje:

"Pri nas namreč vsakdo za-bavlja, ne stori pa nič. Prekerne, Gregorčiče, Aškerce, Levstike, Jurčiče, Stritarje, Kersnike in Tavčarje nam vsaki dan po večkrat pregrizejo in prečvečijo, da je kar veselje! Pri nas so stare babuze ženskega in moškega spo-la. Par tehničnih izrazov, par tu-jih besed, ki vselej imponirajo — in udri po celi vrsti! — Vi, — gospod iskra!"

Mladi dijak se je zganil, stre-sel pol tobaka s popirčka, ki ga je bil pripravil za novo cigareto.

"Vi pojdetem letos na Dunaj?"

"Pojdem, gospod sodnik!"

"Torej, zapomnite si samo to-le! Ako bodete imeli med svojimi tovarški količjak ugleda in vpli-va, in ako bodete zapazili, da ima, ali da si domišljuje imeti kdo od vaših mladih prijateljev kaj pev-ske ali pisateljske žile, tedaj mu jo puščajte! Ustavite ga! Počaka naj! Naj se ne briga za nič dru-gega, kakor za to, da postane svoj čas težak denaren človek! To ve-lja. Od lirike in romanov pri nas nihče ne živi."

"Od lirike in od romanov, o iz-borni! — Izborni!" je navduše-no javkal gospod Govedek in se zagledal v nebo, po katerem so bili vzplavali od juga sem beli o-blački. "Nihče ne živi! Nikakor ne! In tudi ne bo!"

"Francoski in drugi pisatelji si stavijo palače — Prešeren in Jurčič nista imela nobene vile na Bledu. Slovenski pisatelj ne bo imel nikdar nič, ako ne bo zadel glavnega dobika pri srečkah. Ali pa naj se da adoptirati od kakega ameriškega zlatega kralja. Potem bodo ljudje že še govorili in prijateljsko občevali z njim. Dokler pa revež nima denarja, vsaki parvenu več velja od nje-ga. Akeije in kuponi, to so vstop-nice v posvetna nebesa! Ako je kdo še tak duševen berač in pri-tlikavec, njemu se svet klanja, a-ko ima mož potrebnega drobiža dovolj. Pesete, kopejke, penezi, dvojčice — internacionalno vese-lje! Gospod Iskra, uvažujte to! Ako ne bodete imeli denarja, o-stanete vedno gospod Nič. Glejte tudi, da se bogato oženite! To vas povzdigne, ako bi bili še tak te-pee. Le pomislite! V prihodnjem stoletju bodo peli še bolj na glas, kakor zdaj, da

"Lepa je evane'gar'ca!"

Z novelami in romani ne bodete izplačevali dote svojim hčeram, ako vam jih Bog da. Bodite pa-metni, trezni! Za denarjem! In predno ga nimate, molčite! — Zapomnite si te vrstice, katere vam zdaj-le povem:

"Gut oder schlecht! Recht oder Unrecht! Narr!"

Was kümmert's dich? Lass' geh'n, wie's geht;

Und zäumt sie ihm beim Schwanze ihren Gaul, —

Friss deine Knaekwurst, Sklav, und halt dein Maul!

O Freund! Lass' die Satiren, Kriech' lieber auf den Vieren Und lob' die ganze Welt!"

Tako bodeta izvrstno izhajali! — Potem pa —"

"Knackwurst!" je vzdihnil Govedek. "O, o izborni! Knack-wurst! Da, da, zapomni si, Benja-min, Knackwurst, veš? In pa ti-sto: 'Beim Schwanze! — Beim Schwanze!'"

"Potem pa, ko se dokopljete do svojih kupončkov in kopunčkov — a — potem pa začnite in prid-no zabavljajte; zabavljajte na

vse, drugače vas bodo spoznali za neumnega! Pod kuratelo vas de-nejo! Ali ste me razumeli, gospod Iskra?"

"Kaj se pa danes tako jeziš?" je podražil major Stojan sodnika. "Žolč se ti bo skujal. Pusti svet; saj si sam prej citiral nekaj jed-nakega. Ravnaj sam najprvi po svojjem receptu!"

"Še malo potrpi; takoj sem pri kraju. Kar sem začel, naj zvršim. Torej, gospod Iskra, summa sum-marum — glejte, da ugrabite o pravam času kolikor mogoče ko-pejk! Potem bodete lahko široko hodili; ali pa široko sedeli v ko-čiji. Saj marsikdo vse leto stopa velikonočno okoli in misli, da je mož, pa je samo možic, češpljev mož! — Zdjaj pa, gospoda, da ne bodete sodili po mojih prejšnjih besedah, Bog ve kako da sem za-ljubljen v naše nove čase! — O-menil sem šolskih reform."

"Šolskih reform!" je kimal Go-vedek. Po njegovih mislih je bi-lo neogibno potrebno, da se je včasih malo oglasil. "O izborni! — Pardon!"

"Naši 'adulescentes invenes-que' letajo po svetu kakor avto-matični konverzacijski slovarji. Te umetne rastline so prava ka-zen za grehe našega časa. Le po-gledite si takega dečka! Napol-slep, ves kriv in krevljast, da je žalost! Sprejaj nič, zadaj nič, v glavi —? O, v tej mladi glavi je vse! Cele vrste vladarjev pred Kristusom in po Kristusu defili-rala vrstoma po možganih. In če re-če profesor: 'Ganzes Bataillon, kehrt euch!' potem našteje fan-tek kralje in cesarje od zadaj! 'Ein Wunder der Dressur!' La-tinščine se uči osem, grščine pa šest let. Ako bi pa prišel res v kako starogrško ali starorimsko restavracijo, staviš kaj, še jedil-nega lista bi ne razumel posilje-ni učenjaček!"

"Mghm!" se je prestrašil gos-pod Masten. "Potemtakem . . . glasnjem odločno . . . za preosno-vo učnega . . . načrta. Ho . . . Jur-jevce! Suhe . . . domače klobase ste rekli! Le . . . na mizo z nji-mi! Pa . . . mghm, dva v trdo

kuhana jajčka zraven . . . Jur-jevce, slišite? Krača in . . . sala-me in . . . mrzla telečja pečenka . . . vsa hvale vredno! Pa jesiha in olja . . . ne pozabite na jajč-ka!"

"Od lakote bi umrl, in nič bi mu ne pomagala 'constructio ka-ta synesin' in 'coningatio peri-phrastica' in 'consecutio tempo-rum'. Kaj me briga, kdaj stoji 'ut' s konju aktivom? — Goto-vo nisem za odstranitev klasične filologije. — toda metoda za po-uk naj bi se preosnovala. V obče naj bi se ozirali pri vsem bolj na praktično stran. Naš srednješolec vse ve in nič ne zna! Toda — moj okvir je tesen. Zato prehajam na zadnjo točko. Lotimo se ženske-ga vprašanja."

"Höchst interessant — e auf Taille! Verstehe das aus dem ff!" je oznanil baron Lahnberg, vesel, da more tudi on vender že jeden-krat katero blekniti vmes. "E — Frauenemancipation — e —? — Viel davon jelesen. Einfach ent-zickt jwesen. Ja, ja, Jeshlechts-losigkeit — e — ja, ja — e — gletscherhafte Idee! — E? — Ja, ja!"

Spoznal je, da je skrajnji čas nastaviti monokel.

Medtem je javil Gropa, imeno-van "gosposka žalost", majorju ponizno svojo prisotnost in na-znanil gospodu s tajinstvenim iz-razom malovažno vest, da bo da-nes večerja za uro pozneje. "Bi-ser svojega stanu" je že lep čas čakal v veži in vlek el na uho "go-sposki" pogovor. Razumel pa ni drugega, kakor lukulska naroči-la gospoda Mastna. Zato se mu je zazdelo, da danes ni vredno pri-sluškovati, in je stopil na svetlo s svojim sporočilom. Major mu je velel, naj sede k stranski mizi in počaka, ker bo moral z gospodom polkovnikom po neki okvir na Vranovo. Gropa je tedaj odprl u-sta in pazno poslušal gosposke pomenke.

Dalje prihodnjie.

Za zunanje oglase ni odgovor-no ne upravnistvo in ne uredni-štvo.

ZASTONJ

VPRAŠAJTE Z POLNIM ZAUPANJEM ZA SVET IN POJASNILA. NA VSAKO VPRAŠANJE DOBITE ODGO-VOR POVSEM ZASTONJ!!

IZREŽITE TO IN ODGOVORITE NA VSA VPRAŠANJA

Ali imate dober tek (apetit)?
Ali ste nervozni in slabotni?
Ali huškate?
Ali ste zaprti?
Ali se debelite?
Ali so Vam nosnice čiste?
Ali ste hitro utrujeni?
Ali ste raztreseni?
Ali so Vaše oči slabotne in težke?
Ali imate bolečine v obližju srca?
Ali imate kilo (bruh)?
Ali so Vaši otroci zdravi?
Ali imate prehlajenje v prsih?
Ali so Vaše roke in noge vnete?
Ali so Vaši členi trdi in otebeni?
Ali slabo slišite?
Ali ste slabovidni?
Ali imate bolečine v ncsu?
Ali je Vaš jezik nečist?
Ali težko dihanje?
Ali je Vaša koža suha in vroča?
Ali je Vaše grlo suho in kedaj?
Ali je Vaša voda motna ali gosta?
Ali je Vaša slina gosta?
Ali slabo prebavljate?
Ali kašljate, suho in na kratko?
Ali kašljate po noči?
Ali imate slab okus v ustih?
Ali ste vrtoglavci?
Ali Vam teče iz ušes?
Ali pljuvate rumene ali sive izmečke?
Ali dobro spite?
Vas spanje okrepa?
Ali pijete mnogo vode?
Ali pijete mnogo opojnih pijav?
Ali pušite mnogo tobaka?
Ali opažate, da izgublajte moč?
Ali Vam je slabo po jedi?
Ali so Vam noge in roke težke?
Ali čutite bolečine v hrbtu in križcih?
Ali ste hripavi po kašlju?
Ali imate črne kolobarje pod očmi?
Ali Vam srce močno in prehitro bije?
Ali imate bolečine, praskanje v grlu?
Ali imate glavoboli, — kdaj?
Ali Vam glava boli na čelu?, senci?
Ali velikokrat vodo pušate?
Ali imate hemoroidne (Zlate žile)?
Ali imate bolečine v sapniku?
Ali imate krake rane na telesu?
Ali imate katar v nosu? vratu?
Ali imate reumatizem?
Ali imate slabosti v želodcu?
Ali imate kake notranje bolečine?Kje?
Ali Vam boli temen, vrh glave?
Ali Vas ledice bolijo?
Ali ste otečeni pod očmi?
Ali Vam kedaj kri iz nosa teče?
Ali imate bolečine v trebuhu?
Ali imate kako spolno bolezen?
Triper—Sifilis ali kake druge bolezni brez razlike, koliko je bolezen stara?

Zakaj bolezen prenašati? Ti-sočim rojakom je bilo poma-gano do čvrstega zdravja, ker so se obrnili z polnim zaupan-jem do tega slavnega profes-o-rija. Pridite osebno ali pa pišite v ta slavi zavod v slovenskem jeziku. Potožite in opišite Vašo bolezen temu iskušnemu zdra-vniku dokler ne bode prepozno. Stavite mu najsi bode kakor-šno hoče vprašanje glede ko-bolezni — vprašajte ga za svet. On Vam bode odgovoril in svetoval povsem brezplačno.

IZREŽITE TO

VRHOVNEMU ZDRAVNIKU
Collins N.Y. Med. Institute
140 W. 34th Str. N. Y.
Pošiljam Vam odgovor na vprašanja, tičoča se moje bolezni. Prosim da mi od-govorite, kaj da je z menoj. Naznamite mi, ako me za-morete ozdraviti in ako je še kaj upanja me ozdraviti. Prosim obdržite to tajno in pošljite mi odgovor zastonj.

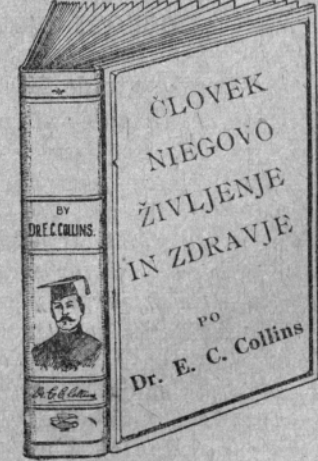
Ime

Naslov

Dr. E. C. COLLINS.

Slavni profesor, ustanovitelj naj-večjega zdravniškega zavoda v Ameri-ki, The Collins New York Medical Institute.

TA KNJIGA VAM

ZAMORE

REŠITI ŽIVLJENJE

To je največja in najobširnejša zdrav-stvena knjiga kar jih je bilo do sedaj spisa-nih, in ta knjiga je učila mnogo drugih zdravnikov kako bolezn zdravit. Pisa-na je v slovenskem jeziku in Vam pove, kako si zamorete zdravje ohraniti.

Preskrbite si vse ostale zdravniške knjige, primerjajte njih vsebino z to knjigo, in sprevedili bodete razloček in vrednost te znamenite knjige.

Pridite osebno ali pa pišite in pošljite odgovorjena vprašanja na Dr. E. S. Hyndman-a Medikalnega direktorja od

The **COLLINS** NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th ST., NEW YORK CITY.

Uradne ure so: Vsaki dan od 10-5 pp. Ob nedeljah in praznikih od 10-1 pp. Vsaki torek in petek od 7-8 ure zvečer.

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Box 291, Salida, Colo.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11316 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 477 Virginia St. Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
MARTIN V. KONDA, 2020 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ČUK, Box 268, Moon Run, Pa.
JOSIP CVETKOVIČ, Box 94 Hammond, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

JOSIP IVANŠEK, 1517 So. 43rd Ave., Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN LEVSTIK, 11316 Fulton Avenue, Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1346 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljatelj) pa na John Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja vsako zadnjo sredo v mesecu.

Novo pristopili člani in članice.

K dr. št. 13: Frank Skubič, 2314; Anton Fakenberger, 2315; Nikolaj Kajtna, 2316; Anton Högl, 2317. K dr. št. 16: Johan Logar, 2318. K dr. št. 19: Ivan Matičič, 2319. K dr. št. 21: Franc Kovač, 2320. K dr. št. 29: Anton Span, 2321. K dr. 30: Ivan Lukančič, 2061. K dr. št. 31: Mihael Skrtič, 2322; Ivan Semko, 2323; Josip Tominič, 2324; Mato Pavlovič, 2325; Dane Kasunič, 2326. K dr. št. 48: Ivan Kaučič, 2327; Anton Longo, 2328; Ivan Klinkon, 2329. K dr. št. 75: Ana Pershe, 2330; Marija Strainer, I., 2331.

Zopet sprejeti člani.

K dr. št. 4: Ton Veršnik, 97. K dr. št. 6: Anton Ocepek, 640. K dr. št. 9: Ivan Vidic, 744. K dr. št. 12: Pavel Slabornik, 1894; Ivan Jamšek, 70. K dr. št. 14: Ivan Kuplen, 361; Edward Podobnik, 1815. K dr. št. 20: Ignacij Longar, 651. K dr. št. 28: Milan Pudjak, 2100; Franc Grünwald, 1252; Anton Delač, 1498. K dr. št. 29: Mihael Fortun, 680. K dr. št. 33: Gustav Schlablowsky, 1063. K dr. št. 39: Anton Požrl, 891; Pavel Pavlovič, 1507; Josip Černa, 888. K dr. št. 58: Štefan Huffman, 1631.

Prestopili člani.

Od dr. št. 7: Ivan Dolinar, 2131, k dr. št. 10. Od dr. št. 22: Mihael Stonič, 542, k dr. št. 62. Od dr. št. 32: Leopold Sterbene, 770, k dr. št. 15. Od dr. št. 33: Gustav Schlablowsky, 1603, k dr. št. 38. Od dr. št. 36: Math Gajšek, 266, k dr. št. 13. Od dr. št. 38: Franc Čelesnik, 873, k dr. št. 43: Josip Zorko, 1584, k dr. št. 11. Od dr. št. 56: Josip Bergant, 143, k dr. št. 34.

Potujoči člani in članice.

Od dr. št. 4: Anton Slapnik, 95; Franc Podlinšek, 632. Od dr. št. 5: Franc Piškar, 819. Od dr. št. 6: Anton Ocepek, 640; Martin Skrinar, 159; Josip Pangartnik, 302; Franc Jenko, 141. Od dr. št. 8: Anton Šubic, 1676. Od dr. št. 10: Gregor Gantar, 520. Od dr. št. 12: Martin Žagare, 1093. Od dr. št. 14: Ivan Leskovec, 348; Anton Potokar, 1323; Jakob Homec, 340. Od dr. št. 16: V. Podobnik, 568. Od dr. št. 19: Tomaž Tomažič, 1164. Od dr. št. 20: Ivan Meden, 795; Ivan Rus, 1099. Od dr. št. 22: Frank Hruban, 545. Od dr. št. 27: Frank Žott, 1699. Od dr. št. 33: Anton Koren, 783. Od dr. št. 34: Alojz Glob, 1176. Od dr. št. 36: Ignacij Stemberger, 640. Od dr. št. 38: Josip Petrika, 872; Ivan Jerman, 1932; Ivan Lovša, 859; Martin Fabjan, 868. Od dr. št. 40: Martin Goršič, 1902; Gregor Krznarič, 1714; Štefan Črnkovič, 1838. Od dr. št. 50: Pavlina Bastl, 1217. Od dr. št. 52: Vinko Kaučič, 923; Josip Jemič, 1287. Od dr. št. 56: Gregor Novak, 1520. Od dr. št. 70: Franc Kočevar, 1782; Ivan Zakrajšek, 1786.

Suspendirani člani.

Od dr. št. 4: Anton Felčijan, 119; Jakob Kolenc, 113; Franc Remec, 1666; Ivan Podrižnik, 1878; Martin Kompara, 1879; Jakob Škof, 2050; Franc Kočevar, 2083. Od dr. št. 6: Josip Pospis, 1317; Ivan Brezovar, 1884. Od dr. št. 8: Ivan Jeran, 1152; Štefan Bogovič, 1230. Od dr. št. 10: Vladislav Wargart, 1012; Ivan Erjave, 1677. Od dr. št. 12: Gasper Ložekar, 115. Od dr. št. 16: Franc Rozina, 442; Ivan Mufler, 446; Josip Kuč, 447; Ivan Krejčič, 451; Pavl Gall, 452; Bernard Vozel, 1044; Štefan Tribuljak, 1690; Andrej Kopoš, 1687; Frank Fabičič, 430. Od dr. št. 19: Primož Tomažič, 1167. Od dr. št. 22: Alojz Medveščik, 1913. Od dr. št. 24: Matija Fludernik, 668; Ivan Brenčič, 482. Od dr. št. 28: Mate Ožanič, 1249; Josip Majnarič, 853; Josip Oblak, 1250; Emil Toffant, 1025; Franc Schmidt, 2099. Od dr. št. 34: Ivan Narobe, 792. Od dr. št. 36: Leopold Kreul, 1027. Od dr. št. 39: Franc Krivec, 1836. Od r. št. 40: Christian Tence, 1606; Alojz Košak, 1607; Josip Rus, 1837; Ivan Jeršin, 570. Od dr. št. 42: Anton Božič, 983; Matija Jakovac, 986; Mile Komadina, 1267; Sam Kučič, 1268. Od dr. št. 61: Anton Sigmund, 1460; Franc Verand, 1466; Blaž Drobnič, 1967; Valentin Hitti, 2067. Od dr. št. 66: Ivan Bastalič, 1648. Od dr. št. 73: Franc Pokorny, 2042.

Odstopili člani.

Od dr. št. 6: Franc Pintar, 400; Franc Mlakar, 308. Od dr. št. 10: Ivan Arhar, 259.

Črtani člani.

Od dr. št. 4: Anton Poznič, 1406; Matija Poznič, 1881. Od dr. št. 5: Franc Mlekuš, 559. Od dr. št. 19: Anton Florijančič, 1168. Od dr. št. 20: Jakob Cimmerman, 1102. Od dr. št. 21: Aloiz Zimmerman, 512. Od dr. št. 26: Ignac Rottar, 2057. Od dr. št. 32: Franc Turk, 771. Od dr. št. 39: Mile Stokič, 892; Jakob Prunk, 893. Od dr. št. 48: Jakob Kok, 1449. Od dr. št. 55: Jakob Šuštar, 1516. Od dr. št. 66: Ignac Per, 1654. Od dr. št. 73: Franc Preskar, 1718.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA.

Vsem cenjenim društvam S. S. P. Zveze, naznanjam tem potom, da je odšel vrhovni zdravnik Dr. Louis A. Zahorik na počitnice za 14 dni. To je vzrok, da niso vsi novo pristopili člani priobčeni v glasilo. Vsi tisti novo pristopili člani, katerih prošnje so bile poslane na glavni urad, po odhodu vrhovnega zdravnika, bodo priobčeni v prihodnjem. Veliko v znanje vsem cenjenim društvom.

Ob enem opozarjam društvene tajnike, da nepozabijo pobirati od članov za mesec juni po \$1.25 ker 25c gre vsake tri mesece za tiskovni sklad, katerega društva prispevajo v Zvezino blagajno. JOS. BENKO, glavni tajnik.

ZASTRUPLJEVANJE V STARIH ČASIH.

Vse življenje je v bistvu le boj proti sovražnim silam in za lastni obstanek. Kakor se bore živali in rastline med seboj na smrt in na življenje, tako tudi ljudje. Ker je človek inteligentnejši kakor žival, je seveda morenje svojih bližnjikov izpolnil in je med drugim iznašel tudi grozovito sredstvo za svoje namene: strup. Ta učinkuje zanesljivo in daje morilec priliko, da ne postavlja svoje kože v nevarnost, kakor pri klanju, nego da lahko mirno gleda smrtni boj svoje žrtve. Tudi kače in škorpioni in druga taka bitja more s strupom, a ta bitja ne vedo, kaj je strup, in se ga poslužujejo tako, kakor volk ali tiger svojih nastrupenih zob; narava jim je dala strup, a ne vedo, da ga imajo. Strupena žival je torej manj hudobna, kakor miški Heraklej, ki je svoje pušice pomazal s strupom lernejske hidre in manj hudobna, kakor divja Indijanez, ki svoje orožje namoči v strupu. A tudi Heraklej in Indijanez nista zastrupljevala v pravi pomeni te besede, ker so njih nasprotniki vedeli, s kakimi sovražniki imajo opraviti in so se tudi sami posluževali enakih sredstev.

Zavratno zastrupljenje, to je uvedla šele kultura, to je postalo mogoče, ko so se ljudje že dvignili iz stanja divjštva. Tisti, ki je prvi ponudil svojemu sovražniku s hlinjeno prijaznostjo v jedi ali v medicini strup, je bil že kulturni človek. Zgodilo se je to že v časih, ko so ljudje imeli še pravo kulturo, komaj prve predpogoje za kulturno življenje. Na začetku vse kulturne zgodovine stoji zastrupljenje: prvo kar je človeški um ustvaril, je bil način zavratnega umora s strupom.

Najstarejši kulturni narod so bili Hamiti, ki so živeli v Egiptu. Ti so že rabili strup. Med starimi Egipčani je bilo zastrupljenje oblastveno upeljana kazen. Kdor je izdal kako skrivnost duhovskega stanu ali kogar so duhovniki proglasili za sovražnika njihovih bogov, ta je dobil piti "grenko vodo", to je iz breskev dobljeni strup, prusko kislino, ki je bistvo cijankalija. Tudi zakonolomne žene so obsojali v tistih časih na smrt in jih zastrupljali s "grenko vodo". Strup je bil torej že tedaj v službi pravice in sredstvo za oblastveno usmrčenje.

Tudi stari Grki so tako rabili strup. Modrijan Sokrat je bil zaradi brezbožnosti, ker duhovnikom ni verjel, nego iskal resnice, obsojen l. 339 pred Kristom na zastrupljenje in sicer so mu dali trobeličnega strupa piti. Trobelični strup je bil narejen iz trobelikovca (neke vrste pasjega petšilja) in opija. Grki so poznali zastrupljenje že jako zgodaj, najbrže so dobili to iz Orijenta. Pripisovali so strupene rastline boginji Hekati, ki je svoje izkušnje prenesla na svoji hčeri Medeji in Kirko, najstrašnejši zastrupjevalki grške mite. Tudi pri Homerju, ki vendar popisuje prav patriarhalne razmere in ginljivo pogumne hajduke, je že mesto, ki prica, da so že tedaj prakticirali zastrupljenje.

V zgodovini grških republik je pa vender primeroma le malo slučajev zastrupljenja dobili in večinoma so izvirali iz erotičnih nagibov. A strah pred zastrupljenjem je bil grozen po vsem taktar znanem svetu, največji strah pa so imeli orientalski despotje. Herodot poroča obširno o potovanjih babilonskih kraljev dostavljajoč, da so vedno vozili vodo seboj in da niso nobene druge pili kakor to, ker jih je moril strah pred strupom. Ta previdnost je bila popolnoma na mestu. Pravi eldorado zastrupljevalcev pa je bil Rim. Že v časih stare rimske republike je moralo biti zastrupljenje zelo ukoreninjen

zločin, ker se je Cicero skliceval na zelo star zakon proti zastrupljevalcem. Kasneje se je ta "umetnost" še posebno razvila. Napredek v zdravilstvu je bil tudi napredek v zastrupljanju. Iz Ciceronovih pism je posneti, da so v njegovih časih že poznali strupe, ki so polagoma usmrtili človeka, da se dotičnik dolgo časa sploh ni zavedal, da je zastrupljen. V času cesarja Avgusta je bilo zastrupljanje tako razširjeno, da je cesar sam vsak dan zavžil "popolnoma zanesljiv" protistrup, da bi bil zavarovan zoper vsako presenečenje. Strupe in protistrupe so izdelovali zdravniki in zaslužili so ogromno denarja. Poleg njih pa so se pečale izdelovanjem strupov zavržene ženske, ki jih je bilo za vse pridobiti. Glavni poklic teh žensk je pač bilo rufianstvo, a izdelovale so tudi lepotila, vsakovrstna zdravila in strupe. Taka ženska je bila na pr. rufijanka Lokusta, ki je v družbi s cesarjem zdravnikom skuhala zgodovinske gobice, s katerimi je Agripina svojega moža, cesarja Klavdija zastrupila. Poleg cesarja Klavdija je Lokusta zastrupila tudi Germanika in Britanika in tako pripravila s'nu cesarice Agripine prosto pot do cesarskega prestola. Ta sin je bil Neron. Lokusta pa je postala nekaka državna zastrupjevalka. Ker ji Neron ni zaupal, mu je njegov zdravnik Andromak moral pripraviti "sigurno učinkujoč" protistrup. V strašnih časih vojaških cesarjev so bila v vojašnicah in med višjimi oficirji zastrupljenja takorekoč na dnevnem redu.

Cerkveni oče Tertulijan, ki je živel koncem drugega in začetkom tretjega stoletja je upal, da bo kristjanstvo ljudi zboljšalo in jih dvignilo na višjo stopnjo, tako da bo zastrupljanju konec. Toda kristjanstvo ni izpolnilo te njegove nade. Prav ko je kristjanstvo imelo največjo moč, v srednjem veku namreč, tedaj je bilo zastrupljanje najbolj navadno. Vse je delalo s strupom. "Iz strahu, iz sovraštva, iz strahopetnosti, iz ljubosumnosti, iz častilakomnosti, iz gole hudobije" so ljudje rabili strup in spravili stotisoče ljudi pod zemljo. Vse je rabilo strup, papeži in kralji, kakor razbojniki in lopovi, princezinje in vlačuge.

Izmed brezštevilnih tragedij, ki so znane, je ena posebno značilna za tisti čas in vredno jo je omeniti tudi zaradi tega, ker je ena največjih ironij svetovne zgodovine. Dne 17. avgusta leta 1503 je umrl vsled zastrupljenja Kristinov namestnik rimski papež Aleksander. Strup sta bila papež in njegov sin Cezar Borgia nanesla svojim gostom, a slučaj je nanesel, da ga je zavžil papež sam!

Zastrupljanje ni nikdar ponehalo; v vseh stoletjih spremlja človeštvo, ves razvoj kulture ni mogel temu narediti konec in prav v naših dneh vidimo kako ta pošast zopet dviga svojo grozotno glavo.

Lahkomiselne vdove. Bivši orožniški stražmojster R. Šindelar iz Breznice pri Blatnem na Češkem je bil pred par leti radi večjih nerednosti iz službe odslovljen. Bil je to še mlad mož jako čedne vnanosti. Premišljal je in študiral kaj bi začel in kako bi si pripravil nadalje udobno življenje. Poskusil je z ženitvijo in se lotil v prvi vrsti mladih vdov. In res je znal izrabiti njih lahkovernost v polni izmeri, in jih počeno potegniti. Rabil je, kot običajno taki goljufivi ženini, razne lažnje izgovore, kakor da išče službe in rabi denar za protekcijo, da ima veliko dedščino, za katero pa se tožuje in mu je zmanjkalo denarja, ter podobne nesreče. Dajale so mu mlade vesele vdovice denar v sladki nadi, da jih možkar, ko doseže svoj cilj poroči in

popelje zopet srečne v zakonsko pristanišče. Preživljale so ga in zakladale z vsem, kar je potreboval. Seveda niso vedele druga za drugo. Po 4000 kron, 2000 kron in podobne zneske je izvalil sladki ženin od nevest vdovic in je res veselo in udobno živel. Kaj ne bi, imel je vsega v izobilju, denarja, razvedrila in zabave. Toda sreča je opoteča, v svoji razvajenosti je postal nepreviden in roka pravice je težko padla nanj. Romale so opeharjene neveste na sodišče, ki jim je priredilo v sodni razpravni dvorani v Žižkovu skupen sestanek. Bil je to žalosten prizor. Jokale so se nekatere, druge besnele in ga preklinjale. Ogoljufal je vse, skupaj v 2 letih za nič manj kot 12 tisoč kron. — Vrtu tega je eni že umrl njegov otrok, druga pa ga še pričakuje. Mrzko je poslušal nezvesti ženin izpovedba jokajočih žen in obupan brez tolažbe odšel v zapor.

Kitajke. Kitajska vlada je pozvala občinske načelnike, naj ustanovljajo ženska učiteljska, da bo imela Kitajska čim prej ženske učiteljice. Ta poziv je povzročila kitajska napredna stranka, ki se zavzema za to, da se kitajske ženske šole reformirajo in izpopolnijo. Dosedaj so poučevali mlade Kitajke misijonarji in pa japonske učiteljice. Odslej pa hočejo imeti Kitajci svoje domače učiteljice.

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bode knjiga "Strahovalci dveh kron" kmalu pošla. Ta lepa zgodovinska povest obsega 570 strani in stanejo oba snopiča skupaj le \$1.00. Poština je s tem že plačana.

SLOVENSKI IN HRVATSKI JAVNI NOTAR ZA AMERIČANSKI IN STARI KRAJ.

Sprejema tožbe. — Zagovarja in tolmači na sodniji. — Zahteva in iztirja odškodnine od kompanije za ponesrečene pri delu. — Dela pooblastila, kupoprodajne pogodbe, prošnje za oprostitev vojaščine, dolžna pisma, itd. — Iztirja dolgove tukaj in v starem kraju. — Izvršuje vsa v notarsko stroko spadajoča dela. — Cene vedno zmerne.

Matija Skender

5241 Butler Str., Pittsburg, Pa. Bell Phone 7-R Fisk.

AMERIŠKA DRŽAVNA BANKA.

(Pod državnem nadzorstvom.)

1825-1827 Blue Island Avenue

vegal Loomis St. Chicago, Ill.

Kapital in orestanek \$350.000 00

Plačujemo p 3% od vložnega denarja. Pošiljamo denar na vse dele sveta. Oddajamo hranilne predale.

Uradno ure: Od 8:30 jutro do 5:30 zvečer
V soto: Od 8:30 " " 9 ure zvečer
V nedeljo: Od 9 " " 12 o polnoce.

JAN KABEL

predsednik.

J. F. STEPINA,

blagajnik.

NOVO MI VAS SEZNANIMO Z NOVO

pristnih 23 KAMNOV vsebujočo uro.

Pravozlato, ali z zlatom prevlečeno. Mi moramo prodati za prvih 10.000 naših 23 pristnih kamnov vsebujočih "Accuratus" ur in sicer samo za \$5.75 kamnad! Te vrste ure so jako pravne in pokrovi so z najboljšimi slikami preskrbljeni in "gold filled". Posebno so te ure poznane po svoji trdnosti. Radi jih kupujejo ljudje ki se vozijo in ki opravljajo bolj težka dela. Mi torej imamo določeno **garantiramo za 20 let** bre in trdnosti, ampak tudi krasne in se bodo vaši prijatelji čudili, ko jim poveste ceno, za katero ste jo kupili. Če torej rabite, dobro in pripravno žepno uro, sedaj je čas, da kupite. In prej ko kupite kako drugo, premislite. Če pošljete nam vaš nazov, kar vas stane 1 cent, vam pošljemo uro na ogled. Če pa uro kupite, vas stane brez poštnine \$5.75. Če jo pa ne marate — jo ni potreba, kupiti in — Lepa uro pošljite na naše stroške nazaj. **Mi reskramo vse.** verizica pri vsaki uri. Pišite na naslov:

EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 505, CHICAGO, ILL., U. S. A.

NAZNANILO.

Občinstvu naznanjamo, da je naša pomladanska zaloga moških in deških oblek z novo zalogo popolnoma in sicer z novim in zadnje mode blagom najboljše kvalitete. Oglejte si zalogo oblek!

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

edini izdelovalec unijskih oblek in prodajalec na zapadni strani Chicagoa

NAREJENE OBLEKE. Želimo tudi seznaniti občinstvo z našo veliko zalogo krojaško narejenih oblek, zadnje mode v mestu. **Mi garantiramo** oje blago in vemo, da je vsak naš odjemalec zadovoljen, kdor nas obišče.

ČEVLJI. Samo pridita in oglejte si našo veliko zalogo unijskih čevljev vseh vrst in kakovosti.

J. J. DVORAK, lastnik.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
2020 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POSILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
2020 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča presimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg novega tudi
stari naslov.

BOJ NA DVE STRANI.

Bojev, kot jih ima za voditi list "Glas Svobode", ima malokateri, skoro nobeden, ameriški slovenski list. V prvi vrsti vodi ta nad vse napreden list, ki prosti misli ne ve konca in v svobodi ne pozna meja, boj proti pogubnemu črnemu efijaltskemu in tiranskemu rimskemu klerikalizmu, in še posebej boj proti hinavski lažnji slovenski duhovščini, ki bi rada tudi slovenskega ameriškega delavca v svobodni deželi uklenila v verige tmé, in ga izkoriščala in izsesavala, dokler bi bilo v njem še kapljico krvi. Nameni te črne brezredne bande so delavca držali v omejenosti in mu bili v glavo, potom prižnice, spovednice in časopisja, da ni za drugega na tem bojem svetu, kot za garati, plačevati davke, podpirati kar največ njih, duhovnike in škofove cerkve, pri tem pa naj sam trpi lakoto v potu svojega obraza in čaka plačila od boga.

Pa še eno. Farji so vedno držali in drže s tistimi, ki imajo v rokah vlado denar, upliv — z kapitalisti.

Vse cerkve drže in molijo za kapitaliste! Smo še katerikrat slišali par besed od slovenskega duhovnika za socialne reforme, za zboljšanje delavskega položaja, za zboljšanje postav, sploh za zboljšanje celega današnjega družabnega reda? Nikoli. Zakaj ne? Zato, ker se farjem in vsem cerkvam godi že pri tem "redu" predobro, piramidalno!!

Hoče malo pomisliti z nami, tudi Ti slovenski delavec in deset let nazaj še popoln suženj svojih tlačiteljev, duhovščine, Rima, hočeš z nami malo pomisliti boj, katerega bojuje list "Glas Svobode" na nož z črno brezdomovinsko podgansko zalego, ki Te lovi v svojo mišnico, a smo mi slani malo okusili, tako, da vendar kot ovca ne pograbiš po strupu, hočeš ti malo z nami pomisliti naš boj in nas hočeš tudi v tem boju, (ki je Tebi v korist) tudi podpirati? Zakaj ne? Mar vidiš ti v naših vrstah hinavščino in breznačajnost ali v vrstah črnih sten? Kdo Te bo prej pripeljal do blagostanja, svobode in enakosti, črna okužena jata gavranov z latinsčino, ali bojevalci Tvojih interesov, in sploh interesov vsega delavstva, vseh jezikov in vseh dežel.

Kakšne interese pa ima duhovščina, kot čikaška eksemplara? Kakšne interese? Svoje. Samo za svoje interese Tebe, delavce, potrebujejo. Samo lastna malha jim je na sreč!

In v tem boju, kot ga ravno vodi posebno zadnje leto Ta list, ravno sedaj potrebuje mirnega razvoja in vrstah svojih naročnikov, — dolžnikov.

Boj na dve strani. Boj proti vsemu slabemu, in boj za lastni obstanek.

Nekšto pisem je v naših mislih predalil od vseh kotov sveta, kjer se delo in pogum in delovanje lista Glas Svobode hvali in radi bi vedeli, na kakšni stopinji bi danes stalo slovensko ljudstvo Amerike, če ne bi imelo prvega vodnika — Glas Svobode! Sto priznanj! Na belem pisanih priznanj! Največje priznanje pa vidimo mi tam, kjer tudi vejo čenit naš boj z temo, vlačugarstvom in z vsem slabim, kjer vejo, da moremo mi, če hočemo kot zmaga telji izziti iz tega gigantičnega boja, biti tudi gmotno podpirani, to je, vsak, ki je naročnik lista "Glas Svobode", vsak bi moral

gledati, da je tudi plačnik svoje lista. Saj vendar ni taka reč dva dolarja na leto.

Pa ne samo to. V tem boju, za protest proti črni bandi, za vse, kar je že storil list Glas Svobode za Slovence v Ameriki, naj bi vsak poskušal dobiti vsaj enega naročnika, oziroma tisoč novih naročnikov, plačnikov, bi bil edini pravi odgovor za vse boje, ki jih je vodil list "Gl. Sv.", za interese slovenskega delavstva v Ameriki.

Naj doni! za "Glas Svobode" — tisoč novih predplačnikov.

Apeliramo

pa v drugi vrsti tudi na one zanične, ki dolgujejo naročnino, da dolg takoj poravnajo. Izvesti so le prizadeti štrajkarji v Pennsylvaniji, pa tudi teh dolžnost je, da se, kateri se še niso, zglasijo, da se vemo ravnati. — Sram nas je, ko moramo vedno beračiti za cente, ki nam po pravici in po postavi grejo. Kaj pa vas, rojaki, kateri dolguje za list, a ga vseeno prejimate, ali je vam to vseeno? Zakaj se ne zglosite? Mi ne pretiravamo, ne silimo, dolžnost pa je, lepo in pametno, da vsak odjemalec, kadar mu naročnina poteče, isto obnovi, oziroma plača dolg in list vstavi. Saj je vsem na svobodo dano, in mi nikogar ne silimo, zahtevamo pa svoje.

Toraj rojaki, dolžniki, ki prejimate list, ako istega v najkrajšem času ne poravnate, izročimo vas kolektorju. Vidite pa, da nas kolektor, ako nič ne izkolekta tudi nič ne stane, da se boče torej pobrigal dobiti naročnino, ki jo nam dolgujete, sosebno še ko ima postavbo za seboj.

Ponovno opozarjamo tudi rojake po vseh slovenskih naselbinah, da nam važnejše novice ki se tičejo Slovencev, pošiljajo pisane kar na dopisnici. Takih slučajev je po vseh slovenskih naselbinah toliko, da bi lahko vsak teden eno stran našega lista ž njimi napolnili. Pišite razločno v domačem jeziku, in če le mogoče s tinto. Tujke prepustite farjem da jih študirajo, ko imajo dovolj časa v to. List Glas Svobode je bil in ostane pri svoji domači materni govorici, za naše domače delavsko ljudstvo. Dolga pisma, z visoko pisavo, pomešano z starodavno in novodobno filzofijo, v splošnem ne ugaja našim čitateljem, to povzemamo iz pisem rojakov v katerih nas sprašujejo pomen tega ali onega izraza.

Pišite na Glas Svobode. Začnite takoj in navadite se: z malo mujo bodele veliko pripomogli tako, da se bodele sami svojemu uspešnemu delu čudili.

Vsi lahko postanete uredniki lista "Glas Svobode".

USODNA VPRAŠANJA.

Evropski "koncert" se vedno redno ponavlja. Če politično premotrimo staro domovino, Avstrijo, opazamo tam propadanje ustavnega življenja in vedno bolj razširjajočo se politično indifernost širokih slojev, ki je najlepše polje, da na njem bujno cvete politično in kulturno nazadnjstvo.

Avstrijo je objel rimski klerikalizem bolj kot kedaj poprej in slovenski klerikalci so eni prvih patriotov, ki bi radi "kranjske Janeze" poslali posiloma nad Rim, da ga izvojujejo za — pa-peža.

Razgled po širokem svetu pa nam nudi celo vrsto neprijetnih situacij, nevarnih položajev, v katerih se skrivajo kali velikih, za evropski, svetovni mir nevarnih dogodkov. Na daljnem Vzhodu, na onostranski hemisferi in na črnem jugu so se razvila centra grozečih viharjev, vedno temnejši so oblaki, ki se zbirajo v teh političnih vremenskih kotih...

Pred mesecem smo se v posebnem članku že dotaknili onega velikega vprašanja, ki vznemirja na daljnem Vzhodu, in katero je že parkrat grozilo, izbruhniti v velikanski konflikt med Rusijo in Kitajsko. Gre tam za življenjske gospodarske interese velike slovenske države, za njen prestiž in vpliv zlasti v Mandžuriji, katerega je Kitajsko navzile določeni pogodbenim dolžnostim sistematično izpodkopavala. Da se je končno Kitajsko uklonila grozečemu ultimatu ter se odrekla odkritemu nasprotstvu proti od

nje same zajamčenim ruskim pravicam, je položaj sicer za hip izboljšalo, toda ni ga moglo trajno izpremeniti. V zadnjih tednih se je pridružil kitajsko-japonski konflikt, ki je povzročil na drugi strani zbližanje Rusije z Japonijo. Kam se še povzpnejo dogodki — je vprašanje bodočnosti. — Rusija je danes na meji belega plemena velika varuhinja ne le svojih gospodarskih interesov, temveč naravnost predbojevalka bele rase v neizogibnem boju s strahovito sto in stobilijonsko silo žolte nevarnosti. Trenutna paralelnost ruskih in japonskih interesov proti Kitajski je morda le navidezna in ravnokar prihajajo iz kitajskih krogov vesti, ki zatrjujejo, da se bo med obema vzhodnima državama našel modus skupnega postopanja proti ruskemu gospodarskemu in političnemu prodiranju v Mandžuriji. Za evropske politiko so dogodki na daljnem Vzhodu izredne važnosti. Ako je Rusija vezana s celo svojo pozornostjo na daljnem Vzhodu, ne more naravno igrati v Evropi sami ono odločujočo vlogo, ki ji sicer pripada v koncertu evropskih velesil. Vse kaže, da se Rusija na to eventualnost tudi pripravlja in s tega vidika je še le razumeti, da se pogajanja z Nemčijo, ki so se pričela s takozvano postopnimsko entrevju in ki stremijo za sporazumom z nemško državo, zlasti glede nekaterih velevažnih vprašanj v bližnjem orijentu (kakor bagdadska železnica, interesne afere v Perziji), po zatrdilih iz Berlina in Petrograda bližajo ugodnemu koncu.

Nemčija ima sto povodov si želeli, da ostane Rusija dobro zaposlena na Vzhodu, saj lahko na ta način samozavestnejše in odločnejše nastopa pri drugem vprašanju, ki se vedno bolj razvija v usodno vprašanje cele Evrope.

Je to marokanska zadeva. Severna Afrika je velikega političnega in gospodarskega pomena. Velešilam ob Sredozemskem morju nudijo severafriskim mestom v stratežnem oziru velevažne točke, pa tudi za ostale države je severozahodna obal posebnega pomena, kar jim je tam možno, ustanoviti za svoje bojno brodovje oporna pristanišča, zlasti tudi takozvane postaje za premog. V tem smislu je za Špance Ceuta, za Francoze Tanger velike važnosti in Nemčija stremi za tem, da se ji posreči pridobiti v enak namen Arsilo (Mogador), južno-zahodno od Tangerja. Političnim interesom se pridružuje gospodarski. Francija, ki je v posesti svoje alžirske kolonije imela najboljše predpogoje, si je korak za korakom osvajala s svojo trgovino in industrijo celo Severno Afriko ter zlasti prodirala v neodvisni Maroko. Z gospodarsko močjo gre roko v roki politični vpliv in kmalu se je pokazalo, da je Francija na najboljši poti, osvojiti si Maroko ter tam proglasiti svojo gospodarsko samovlado, ki bi bila izključila konkurenco vseh ostalih držav.

Zato je že pred petimi leti prišlo do ostrega konflikta z Nemčijo, ki se je grozil razviti v vojsko. Na konferenci evropskih velesil v Algecirasu pa se je končno vendarle dosegel modus vivendi, seveda le vsled velikega pritiska od nemške strani, kateri je Avstrija tedaj pomagala kot "veren sekundant". V Algecirasu sklenjena pogodba določa, da mora ostati teritorialna integriteta marokanske države nedotaknjena, nadalje da velja v gospodarskem oziru za Maroko takozvana politika odprtih vrat, to je svobodne konkurence. Le nekatere politične predprave so bile sosednjima državama Franciji in Španski pripoznane, predvsem organizacija varnostne službe, zlasti v pomorskih mestih. Te politične predprave je Nemčija vrhutega leta 1909 Franciji še v posebni pogodbi pripoznala.

Algeciraska pogodba ni odpravila vseh spornih točk iz sveta. Stara rivaliteta med Francijo in Nemčijo, tradicionalno sovraštvo na elsaških bojiščih tli pod pepelom "korektnih razmer" ter se pojavlja ob vsaki priliki. Kmalu so se tudi v Maroku pojavili dogodki, ki so izpremenili položaj ter omajali papirnat para-grafe algecirške pogodbe.

Dežela nemirov, vstaj in nostranjih bojev je Maroko že od nekdaj. Ta severo-zahodni kot Afrike je objudnem večinoma od raznih nomadskih plemen, le redke so stalne naselbine. V Fezu kraljuje sultan, nikdar varen pred raznimi pretendenti, ki mu izpodkopavajo prestol v namenu, da ga sami zasedejo. Na ta način se skoraj avtomatično ponavljajo leto za letom notranji boji, ki ogrožajo trgovino in kupčijo, osebno varnost in varnost imetja, zlasti naseljenih Evropejcev. Tako tudi letos. Začetkom leta je izbruhnila vstaja nekaterih plemen, in proti sultanu Mulay Hafidu stoji pretendent Mulay el Zin. In raznih trgovskih naselbin so prihajale vesti, da se Evropejci boje najhujšega, in kmalu je počil glas, da so rebeli zavzeli glavno mesto Fez ter tam morili in ropali. Francija je v Alžiru sosedinja Maroka. Ona ima tam največje gospodarske in politične interese in tako se je odločila nastopiti aktivno ter s svojo oboroženo silo pacificirati od notranjih bojev razdejano marokansko državo.

S tem ukrepom pa je Francija storila usodepolen korak, katerega dalekosežnosti danes premeriti niti ne moremo.

ZNORELA FARJA

sta zloglasni Anton Sojar v Chicagi in slaboglasni Janez Kranje v So. Chicagi. Prvi je doma nekje iz Šiške pri Ljubljani in drugi iz vasi Prelesje na Kočevsko-Belokranjski meji. V Prelesju ni svinj, da bi jih bil Janez, pasel, kakor tudi druge živali ne, in namesto da bi bil Janez doma leno pasel, ali da bi ne postal še večji tepec, hajd, poslali so ga v šole v Novo mesto. Po par letih šolanja je dobil za svoja junastva laupfos, nato je odšel v Črnomelj in od tam v Metliko, kjer je postal šribar in od tam je pobegnil v Ameriko. Kmalu po svojem prihodu v Ameriko je postal papežev priganjač in ne dolgo potem našli smo ga pastirovati v Pittsburgh, Pa., kjer je tako razbojniško, razuzdano in nemoralno živel, kar se je tudi v tretjem letniku z leta 1903 v Glas Svobode natanko poročalo. Med pittsburske naseljenice je bil zasejal tako sovraštvo, da je bil nazadnje primoran bežati; zatekel se je bil k škofu pa tudi ta mu je pokazal in razumeti dal, da naj se pobeže od tam, ali ga pusti zapreti in Kranje Janez je bežal, bežal kar so ga njegove grešne, umazane ter nemoralne noge nesti mogle, in ga končno privedle v mesto Chicago, pozneje pa na južna obala Michiganskega jezera, v takomenovani South Chicago, kjer je za pest Hrvatov in Slovencev začel zidati za \$30,000 cerkev; in tako je Polanec mešal godlo, kateri se je privadil v Pittsburgh, mešal potem naprej tudi v South Chicagi. Iz "knjige njegovega življenja" v So. Chicagi smo od časa do časa tudi že poročali. Sosebno zanimiva je bila pojedina ob času blagoslovljenja njegove štale v neki razupiti tolerantni hiši. Vso Kranjevo življenje, od kar je začel v Novo mesto v šolo hoditi, pa do današnjega dne ni bilo za splošno korist vredno počenega groša. Nekteri Slovenci so nas že semtertje vprašali, kaj da je trot; trot je sesale tvoje krvi — delavec. To je tisti trot, lenuh, umazani nemoralnež, ki brez dela dobro žre in žre, na tvoje stroške delavce.

Pred dobrimi par leti pa je dospel v Joliet za pomožnega kaplana pokojnemu župniku Šusteršiču, kateri je pred par meseci na Kranjskem umrl ter zapustil velikansko premoženje, Tone Sojar. Sojar je precej navihan pa tudi neumen; spodrivati je prišel svojega župnika, pri ljudstvu se je delal liberalca, spravil se je bil tudi nad kuharico in bossa Nemaniča, kar je pospešilo da je odfrknil. In slučaj je hotel, da sta se oba ta dva zapeljivec naselila v Chicagi. Oba pretepca. Nesramnega Kranjca so pognali iz Pittsburgha, svetohlinskega Sojarja pa iz Joliet. In tukaj? Bog sam vedi kaj jima je, da ju je zgrabila taka jeza, kot da bi bilo že vse kar vidita — socialistično. Mogoče peče g. Kranjca vest radi nekih dvajset tisoč capakov, katere je od jeklarske družbe pri-mešetaril, ko je sedaj vsak dan pijan, dasi popolnoma trezen še

ni bil odkar je v Chicagi; ali je morda pa kaj drugega uplivalo na njegove od alkohola razgrete živce da vidi sedaj same svinje pred seboj, če to ni delerium tremens, ko se mu zdi, da ima namesto ljudi svinje pred seboj potem ne vemo kaj naj bi bilo. Skratka, ta dva rim. hlapca sta jela razjarjeno biti okolu sebe ter brcati, da se kar iskre kresajo, in tako sedaj marširata razupiti Tona in umazani Janez od stopnje do stopnje — v vedno večjo nemoralnost naprej. Istina je, da svinje ne mrajo brez blata živeti, toraj tudi naša titulirana junaka ne, in tako sejeta sovraštvo tudi med svoje privržence. Petelinček Tone se je spravil nad kranjske socialiste, ker so se družili prodreti in trdnjavo, kateri zapoveduje nepozabni g. Plevnik. Sedaj jim ostaja še edino in glavno gnezdo Joliet, pa tudi ta bo padel — mora pasti in tega se rimski ščetinarji najbolj bojijo. Janez, ta presneti Poljanec, pa preleva stare že obrabljene fraze iz polemik pred leti v Proletarcu in Glas Svobode. No, pa za smrdljivega Amerikanezarja je tudi to dobro in tečno, saj Janez drugega ne zna.

Tako sedaj ta dva pujska rijeta in kavсата na vse kar ne riže ž njima po blatu, po nazoru prismuknjene ljubljanskega škofa in umazanega njegovega glasila "Slovenca" ter glasila ljubljanskih lemenatarjev "Domoljuba", v katerega je tudi Sojar pomagal kidati gnoj, med tem, ko so ga drugi bolj srboriti že maziljeni vagabundi oblivali z gnojnicjo.

Tone je ves blazen in penast od jeze, videč miren razvoj in napredek obeh chikaških svobodomiselnih slovenskih listov "Proletarca" in "Glas Svobode". Janez pa po malhi tolče in upije stoječ pri bari, kot kak jesihar: "Kdo mi pa kaj more, jaz imam denar!" Gospod Kranje, zakaj ne plačate cerkvenega dolga z denarjem za katerega se niste nikdar potili? Ali hočete še vedno trditi, da ste Kristov namestnik. Povejte tudi v katerem razredu in s čigavem denarjem ste se Vi že dvakrat ali trikrat vozili v staro domovino in nazaj. Vi pijanec, povejte namraje dogodbje iz Vašega umazanega in nemoralnega življenja! Očistite svoj umazani prag na kupične neslage in ko bodele storili to, potem imejte še le pravico vtikati svoj škrofulozni nos v drugih razmere.

Kaka jeza je morala zavladati v izraelu, da sta sedaj oba. Tone in Janez začela spuščati vse strele svoje temne jeze na Konda in Zavertnika.

Koliko so že farji napljuvali in nallji gnojnice na omenjena moža o tem pričujejo vse številke smrdljivega Amerikanezarja. Kolikor se je v teh številkah že radi Konde in Zavertnika, "Proletarca" ter "Glas Svobode" in drugih svobodomiselnih oseb napisalo najnesramnejših neresnic, vse to bo še čez stoletja glasno govorilo, kako je poulični ta list zastopala načela katoliške vere v deželi. Eden jim je pre "kšajd", drugi, neuk. Prepričana pa naj bodi ta črna gavrana, da se Konda za vse te zahrbtne napade čisto nič ne briga, in menimo, da Zavertnik tudi ne, kar se njegove osebe tiče. Da je pa beštja v osebi Tona Sojar učenec ljubljanskega moralista prismuknjene škofa Jegliča posegel s svojo umazano roko v njegove rodbinske razmere, kakor pred par leti v Konde, in nekterih drugih somišljenikov, kar je bilo potem povod oni gonji proti njim, pa upamo, da si bo Zavertnik znal pomagati, če ne z drugim pa s pestjo.

PRED PADCEM STOLYPINA.

Rusija ima za ministrskega predsednika in prvega carjevega svetovaleca človeka, ki ga vsi napredni elementi Rusije črtijo in ta človek je Stolypin.

Vstrajnost, s katero se Stolypin drži na površju morilstva, mu je v ruskih diplomatskih krogih izklopala vsa simpatijo, ki jo je še vžival in se ga pri državnikih že tako črti, kot pri revolucionarjih in nihilistih, ki mu so bili z bombami že pred očmi, a je slučaj nanesel, da ni ostal z drugimi med mrtvimi.

Ves današnji ruski absolutizem podpira Stolypin in smrt mu je zapisana. V dumi je dobil tudi že nezaupnico, in če bi imel ta tri-

nog v fraku še malce malo časti v sebi, bi že kedaj odstopil, ker pomisliti je treba, da je njegovo razmerje zadnji čas z dvorom pretirano. Kar ga je pri dvoru zadnjo krizo držalo po konci je bil strah pred revolucijo, ker so se bali, da z Stolypinom izgine tudi pridobljeni, "mir", katerega je Stolypin dobil s tem, da je na tisoče ljudi dal zapreti, postreliti, jih poslate v Sibirijo in na vislice. Stolypin pozna strah dvora pred ljudstvom in iz tega dela svoj kapital. Prepričal je carjeve kroge, da se revolucija takoj vzdigne, kakor hitro pade on.

In spomini na leto 1905 in 1906 so več stokratnemu morilecu Miklavžu II. še malo preveč v resnem spominu.

Dругih virov pa Stolypin danes nima več. V vrstih "narodnjakov" je zgubil vsako podporo in od stranke so odstopili najplivnejši člani. Karakteristično za nas je, da stari knez Westčersky napada Stolypinovo diktatorsko politiko. Jezo in stud, ki jo goji ta stari prijatelj Stolypina sedaj proti njemu, je velikega pomena. Stranka se čuti od Stolypina izdana, kar je tudi v resnici, in Stolypinovo ime ji bo še v bodočnosti škodovalo.

Stolypin je čutil, da je zgubil vse zaupanje. 14. aprila je v dumi imel fin, navse zavit govor, s katerim je poskušal še enkrat rusko javnost preslepiti. In vendar mu vse besedičenje ni nič pomagalo; s svojim govorom je naredil fiasko. Po govoru mu je plóskalo 18 poslancev! In kake resnice so mu ruski poslanci povedali v obraz! Vsa njegova fina zgovornost je padla v prah, ko je v zbornici začel govoriti učenjak Kowalevsky in njegov tovariš profesor Grimm in zakonodajec Tagančev je celo Stolypinovo zakonodajstvo za par stavki pognal v zrak in na levi strani sedeči poslanec Olzufieff je začel svoj govor proti Stolypinu na ta le način:

"Meni se zdi, da ni potreba biti noben dober jurist, da spoznamo, da so pravice dume, ljudstva ruskega ukradene in kričijo po rusko: karanaul! (po pomoč). In kar je še naprej ta poslanec povedal, je zgodovinskega pomena za rusko dumo. Rekel je, da se z narodom dela kot z nepotrebnim elementom, da je sedajna vlada brezstidna, roparska, morilska in Stolypin da je glavni rabelj! Ruska država nima momentano nobene sodnije več, nobenih zakonov, ki bi bili sposobni red po koncu vzdržati; prostitucija na vseh straneh!

Stolypin, ki si je hotel po takem grozmem za njega uničevalnem govoru malo opomagati, se je začel skličeavati na — Gladstone. Sicer je dobro govoril, vendar pritrjevanja ni našel in pobit je zapustil zbornico.

Od tega dneva, ko ga je njegova zvezda zapustila, se povsod govori, da mož kmalu odstopi, kar zaslobne nima v nobenih krogih več. Kako se pa naj v dumi še pokaže, če je glasovalo 99 glasov za nezaupnico in 53 glasov (ministri vsi šteti tudi), za? Kako naj Stolypin še naprej vlada veliko in mogočno Rusijo, če so pa nasproti njemu osebe kot Mestersky, Nuriškin, Durnovo, Akimov, Witte, Tagančev, Gutčkow, Stahovič, Kowalevski, Miljukov in Gegečkori? Na katerega se raj sedaj že v dumi opira? S tem, da je Rodzjanko postal dumin predsednik ni še rečeno, da bo duma, ki je nasprotna sedajnemu absolutizmu carja in vlade, dopustila, da jo bo Stolypin vladal.

Sicer ima tudi v poslancih Stolypin svoje kupljene lakaje, toda današnji ruski režim, — ki obstoji na absolutizmu, kapitalistični oiarhiji, fevdalnemu posestvu in veliki buržoazi — bo moral pasti! Ruski delavci, ki imajo svoje zagovornike v socialni demokraciji z veseljem gledajo padeč tiranstva. In če Stolypin pade ali se potopi v vodi — ruski tiranizem je doživel svojo dobo in jasnejši oblaki se pripode čez veliko slovansko Rusijo.

O	Delavci, širite svoje glasilo "Glas Svobode"!	O
O		O

Slovensko Delavsko Podporno in

Penzijsko Društvo

Ustanov.

Incorp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
 PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
 TAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.
 ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
 BLAGAJNIK: Alojz Flere, Box 121, Adamsburg, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
 JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
 ELAŽ ČELEK, Adamsburg, Pa. Box 28.

VIRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Društva in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

ZA SREČO.

"Slovenska Gospodinja".

Pomlad gre v deželo. Minili so mračni in mrzli dnevi, solnce se izprehajalo zmagovito po vedrem nebu, polja, travniki in vrtovi se odevalo v novo zeleno obleko, drevje in grmovje že odpira svoje popje, in kmalu se pojavijo črešnje v svojem cvetju, krasne in bele kakor mlade neveste. In po gajih in logih zagostoli in zažvižga tisočeren tičji zbor, hiteč graditi nova gnezdeca bodočemu zaroču.

Tudi človeku se zdi, kakor da so padli z njega zimski okovi. Duša mu je veselejša, duh podjetnejši, kri gorkejša. Kakor bi bil prišel iz temne ječe, hiti v naravo hrepeneti in srečati, da je preživel žalostno, mrtvo dobo zime in da more z novimi, svežimi močmi zopet na delo. Zopet na delo. Zopet na delo, ki mu edino more prinesiti zadovoljnost in srečo!

Srečo! Kaj je sreča? Odkar živi, misli in trpi človeštvo, išče in se bori vedno le za eno in isto, za srečo. Vse filozofske šole so izkušale najti odgovora na vprašanje: kaj je sreča? In še danes razmišljajo učenjaki in najpreprostejši kmetiči: kaj je sreča, za katero se bojuje, peha, teka in hrepeni vsak človek zase in vse človeštvo skupaj? Zdi, ko plava nad nami mlada pomlad, pa je naše hrepenenje po sreči še življe, gorkejšo. In v srcu vsake gospodinjke, ki se žrtuje z vsem svojim razumom in delom le sreči svojih rodbine, svojih otrok in svojega moža, trepetajo v pomladi še glasneje vprašanje: kako li dosežem srečo sebi in svojem?

Misliti, da je najočividnejša lastnost sreče mir. Tisti harmonični mir v čustvih in mislih, mir globoke notranje radosti, ki izvirajo iz zdrave, sveže deloljubnosti in zadovoljnosti. Najvišji in najčistejši izraz sreče pa je čustvo ljubezni. A kaj je ljubezen? Največja potreba naše bitnosti: živeti v drugem in za drugega ter oživeti iznova in živeti večno v človeštvu za človeštvo.

Nič ni strašnejšega za človeka kakor samotnost. Zločinci, obsodjeni na dosmrtno ječo, so si rajši sami vzeli življenje, kakor da bi prenašali še dalje grozo samotne ječe. Človek pač ne more prenašati osamljenosti, ker je po svoji naravi družabno bitje. Zato se zbira človeštvo in skupnosti, gradi vasi, trge in mesta, se združuje v društva, prireja zabave, hodi na izprehod, kjer je mnogo ljudi, ter si išče družbe, da more, ž njo vred govoreč, glasno misliti in izražati svoje misli in svoja čustva. Veselje, ki ga delimo z drugimi, je za nas večje in višje; žalost, ki jo zaupamo drugim, je za nas lažja in manjša; navdušenje v družbi je za vsakogar lepše in vznosnejše; jeza, gnev in ogorčenje sredi ljudi je za vsakogar olačujočejše in znosnejše. Toda človeški duši vendar še ne zadošča docela javna društvenost, zakaj v sakem človeku gori skrita lučka, ki ugasne sredi množice in ki gori plamenoma le v tihi sobici domačnosti. Lučka "najnežnejših" žarkov, ki jih moreta in smeta gledati in gojiti kvečjemu dva: on in ona, mož in žena. Zato si išče vsak človek poleg velike družbe, poleg dobrih znancev in prijateljev še čisto zase in le zase

druge duše in druge srca, da mu more zaupati svoje najsrečnejše, najsvečnejše, najsrečnejše želje in misli. Tudi to stremenje je torej socialno, družabno, a vendar le omejeno na dve bitji, ljubezen spolska, ki se preliva v zakonsko ljubezen, iz katere pa se razraste ljubezen rodiljska. Izmed vseh čustev osrečuje človeka najpolnejše ta ljubezen, ker zadovoljuje najbolj človeški potrebi: živeti v drugem in za drugega, oživeti iznova v otrokih ter živeti v vnukih in pravnukih večno za človeštvo. Ta ljubezen najboljše ubija osamelost in občutje lastne ničnosti in minljivosti. Živeči z ženo in z otroci čutimo potrojenost, da živimo, in živimo, delamo, trpimo radi in hočemo še dolgo živeti. Živeči v rodbini izgubimo občutje praznosti, iluzornosti vseh svojih naporov, nevažnosti svojega obstanka. Četudi smo za svojo osebo že dosegli ali zamudili vse, se nekako oživimo iznova, ko vidimo sami sebe v novi obliki, v pomlajeni formi v svojih sinovih in hčerkah. Z njimi začenjamo živeti zopet svojo mladost, na njih gledamo svoje nekdanje sanje, igre, skrb, ideale in uspehe, ob njih — svojih ljubih otrocih — se nam vrača naša že davno zašla pomlad in naše vroče poletje. Tako preživljamo svoje življenje dvakrat trikrat ... Iz zakonske ljubezni se nam rodi hrepenenje po nesmrtnosti, in nesmrtni postanemo v resnici po svojih otrokih in po otrok otrokih. Človek samec živi in umrje brez sledu; človek oče in mati pa ne umrjeta nikdar več! Svobodno življenje ima svoje lepote, a rodbinsko življenje ima teh lepote v tisočkratni meri. Res, da rodbinsko življenje zahteva žrtve, toda podarja mu zato srečo, ki je samsko življenje ne pozna in niti ne slutiti. Popoln človek, ki dosega res po naravi določeni mu smoter in najvišji razvoj čustvenosti, je le oče ali mati, medtem ko je samski človek cvet, ki uvene brez lista in sadu. Gotovo je tudi resnica, da so bolesti, ki jih večini prinaša rodina, hujše in strašnejše, kakor jih more kdaj doživeti samec ali samica. Toda tudi te bolesti so očetu ali materi ničevne v primeri s srečo in razkošjem, ki jima ga je dajala tekoma življenja ljubezen zakonska in ljubezen rodiljska. Tudi rodbinsko življenje je viharo, polno bojev, skrbi in nezdod; tudi rodbinsko življenje ni mirnostoječa mlaka, nego burnotečoka reka sredi skal in prepadov. Gotovo. Ali življenja sploh ni drugačnega, in prav je, da ga ni. Bilo bi sicer dolgočasno, brez ciljev, brez triumfov. Brez borbe ni zmage, brez glasbe ni pesma. Mir globoke notranje radosti, izvirajoče le iz zdrave, sveže deloljubnosti in zadovoljnosti samega s seboj, ta mir nam donša le uspešna borba za naše ljubljene otroke in vnuke, v katerih bomo še živeli, ko se vrne pomlad še stokrat in stokrat v našo sveto domovino. In z očmi svojih pravnukov bomo gledali zopet in zopet, kako se pomladansko solnce izprehajalo zmagovito po vedrem nebu, kako se belijo na obronkih dehteče črešnje kakor mlade neveste, — in naša nesmrtna duša se bo v sreči naših pravnukov veselila vedno iznova tisočglasnega tičjega zbora, hitečega graditi nova gnezdeca bodočemu zaroču.

In še takrat bomo srečni!

KNEŽEVINA MONAKO.

Spisal Lev Tolstoj.

Na obali Sredozemskega morja, med Francijo in Italijo, — se nahaja mala kneževina Monako. V tej kneževini je manj prebivalstva, kot v kaki veliki vasi — vseh skupaj je 7000 duš. — Vsakemu človeku pripada po en hektar zemlje. No, in ta kneževina ima svojega pravega kneza, ki ima palačo, svoje uradnike, ministre, škofo, generale in vojsko.

Armada, katera ni velika — vse skupaj 60 oseb — a vendar je armada. Knez sam nima velikih dohodkov. Davkov ni drugih kot dohodninski davek na tobak, vino, žganje. Tudi tam ljudje kade in pijo, in narod ne bi mogel, ker knez nima drugih dohodkov, izhajati in živeti drugače.

Ta največje dohodke pa ima knez od igralnega kartnega zavoda. Ljudje igrajo, gube in dobivajo, no in lastnik vleče od vseh dobiček. Tacega kartškega zavoda ni v nobeni drugi deželi Evrope. Bilo je preje več takih zavodov v manjših nemških kneževinah, a so bili deset let nazaj razpuščeni, ker so bili uzrok mnogim nesrečam. Mnogi je prišel, pričel igrati, izgubil vse kar je imel, tudi tuji denar, kasneje pa se vrgel v vodo ali ubil na kak drug način.

Nemci so svojim kneževinam to zabranili, a knezu monaškemu nima kdo zabraniti. Radi tega je samo še v Monako ostal tak zavod.

in danes vsi, ki hočejo igrati, gredo v Monakovo, kjer zgublja, a knez dobiva iz tega dobiček. Od dela poštenih ljudi je težko zgraditi palačo. To ve tudi knez v Monako, da to ni lepo, a kaj če storiti? Mora, da se živi, ker samo od davka na tobak in žganje se ne more živeti. Tako živi torej ta knez, knezuje, si sezidal veliko in lepo palačo in dela kot veliki kralj.

On je ravno tako čislán, daje nagrade, deli kazni in pomilostenja, ima ravno tako svoje zakonodajne in sodni dvor. Vse — kot pravi kralj. Eno samo zlo je — vsega je malo.

Nekdaj, pred petimi leti, dogodilo se je v tej kneževini ubojstvo. Narod je miren, in prej se ni še nikoli storil tak zločin. Sedli so se, kot se to zahteva — sodniki, državni odvjetniki, advokati, je in porota. Sodili so in odločili po zakonih, da se zločincu vzame glavo. — Odlok so odnesli knezu. On je prečital in podpisal, ker ni se protivil, zločin se mora kaznovati. Jedno samo zlo je bilo tu: v kneževini ni bilo gilotine, s katero se režejo glave — niti krvnika. Mislili so ministri, ugibali drugi in odločili naprositi francosko vlado, da bi jim poslala gilotino in rablja, in ako je mogoče, da tudi povejo, kaj bi vse skupaj stalo. Poslali so pismo in čez teden dni so dobili naslednji odgovor: Lahko se pošlje gilotina in vse bi stalo 16.000 frankov. To so povedali knezu. Knez je dolgo premišljeval — 16.000 frankov! In odločil je: zločince naj ne stane toliko denarja. Se ne bi moglo nekoliko ceneje narediti? — Ker 16.000 frankov, to bi pomenilo, vsakemu človeku v deželi naprili dva dolarja davka. Nikomur se ne bi to dopadlo in vsem bi bilo težko dati. Odločili so se naprositi italijanskega kralja — Francoska je republika, ne spoštuje kralje in cesarje, a italijanski kralj bo svojemu bratu gotovo malo zaračunal. Napisali so pismo in dobili odgovor, da italijanska vlada drage volje pošlje gilotino in krvnika in da vse skupaj bi stalo 12.000 frankov. Je sicer ceneje, a vendar preveč. Zopet se bi moralo izdati toliko denarja. — In zopet se bi moglo napisati na osebo po dva franka.

Sklicali so novo posvetovanje. Ugibali so, ugibali — se res ne more ceneje priti ven? Kaj se ne bi mogel dobiti eden od armade, ki bi odsekal glavo. To je vendar vseeno; tudi v boju koljejo in ubijajo. Zato se oni tudi sprejemajo! General je govoril z vojaki, če bi kdo od njih hotel to izvršiti? Nobeden se ni oglasil. Ne! odgovore vojaki. Mi tega ne moremo učiniti, tega se nismo učili.

Kaj je za storiti? — Razmišljali so zopet, izbrali odbor, komisijo, podkomisijo in nazadnje so določili, da se smrtna kazen zamenja z dosmrtno ječo. Na ta način se pa tudi knez izkaže kot mističen, in stroškov bo manj. Rečeno — storjeno. Ali bilo je zopet eno zlo; imeli niso posebnega zapora. Imeli so pač majhen zatvor, kaznilnico za večje krivice pa niso imeli. Vendar so našli neko podrtijo in tja noter so dali zapreti ubijalca in namestili stražo.

Strážar je čuval in hodil za zločinca po hrano v carsko kuhinjo. Živel je tako zločinec šest mesecev, živel leto dni. Na koncu leta začel je knez računati dohodke in izdatke — in našel je, da se za zločinca in stražo, za hrano in drugo potroši 600 frankov in to samo za eno leto. A jetnik je mlad, zdrav, lahko bi še živel petdeset let. Koliko bo to še stalo? Mnogo! Drugače mora iti!

Knez je pozval ministra: "Izmislite, reče, kako bi se iznebili tega lopova ker stal nas bo preveč!" Nekdo je predlagal, da se ukani stražo. A oni bo pobegnili, je rekel drugi. A, naj pobegne, pes požaruški! — odgovoril je tretji. Povedali so knezu in on je dovolil. Straža se je odstranila, da zločinec uide, a ko pride pol dne, in jetnik ni dobil kosila, in tudi ne videl nobene straže, je lepo ječo zapustil in šel sam po svojo hrano v carsko kuhinjo. Drugi dan isto tako. Po hrano je sam prihajal, a na pobeg ni mislil. — Kaj je za narediti? Pomislili so zopet in sklenili, da zločincu povejo, da jim ni potreben. Naj gre od nas Dobro. Pokliče ga k sebi minister pravosodja in reče: "Zakaj ne izginete, ko vendar ni nobene straže. Svobodno lahko utečete, če nočete njeziti kneza".

"Knez se lahko jezi, a jaz ne vem kam uteči. Kam naj utečem? Vi ste me očrnil z svojim sodom in sedaj me nihče ne mara v delo. To ne gre. Vi ste se nepravilno obnašali proti meni. Obsodili ste me na smrt, dobro. Kaznovali bi me. Vi me niste kaznovali. Jaz se nisem jezil. Kasneje ste me obsodili na dosmrtno ječo, dali stražo. Sedaj pa velite: odloži. Odredite kakor hočete, a jaz nikoli ne bom odšel."

Kaj je za narediti? Zopet se je sešel zbor. — Noče odditi. Razmišljali so dolgo in na koncu mu odredili pokojnino. Drugače se ga niso mogli rešiti. Knez je to podpisal in mu dal 600 frankov letno, in mu naznanili, da oddide.

"Dobro, — reče on — se udam, ali samo, da mi izpustite v naprej."

Odločeno — narejeno. Dobil je svojo penzijo v naprej, se oprostil in odšel iz kneževine Monakovo.

Kupil si je lepo zemljišče blizu Monaka, posadil razne trte, drevje, živino, in — živi sijačno. Kadar izteče rok, se napoti po penzijo, na to gre v igralnico, položi 2—3 franke, "če dobi — dobi, ako zgubi, zgubi", in gre domov. Živi dobro in mirno.

Srečen tisti, ki ni izvršil tam greha, kjer jim ni žal denarja za rezanje glav in za dosmrtno temnico.

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.
 Telefon Canal 1439.

Najboljša gostilna

na Blue Island Ave. v Chicagu je J. F. Bolek-ova, kjer se toči izborna Schiltz pivo in fina vina. Domača in cenena kuhinja.

Kosilo s kozarcem piva, vina ali kake druge pijače 20c. Večerja s pljačo samo 15c. Slovenci, pridite in se prepričajte, da je ta gostilna izborna

JOE F. BOLEK

1870 Blue Island Avenue
 vogal 19. ul.

SLOVENCİ POSEČAJTE

"Little Bohemio"

kjer se toči izborna importirano pilsensko, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu!

Izvrstna kuhinja. Fina vina in smokke.

Za obilen poset se priporoča. CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
 VOZIJO IZ AVSTRO-
 OGRSKE V NEW
 YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Eugenia 24. maja 1911 | Alice 14. junija 1911
 Oceania 7. junija 1911 | M. Washington 17. junija 1911

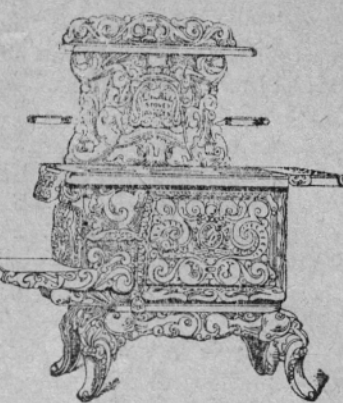
Parniki odplujejo vedno ob sredo ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovane pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; obučje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

2 Washington St., New York, N. Y.

GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM

POHIŠTVOM

1907 Blue Island Ave., Chicago

TELEFON CANAL 955.

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, koderkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojem domu:
 od 8.—10. ure popoldne
 od 1.—3. ure popoldne in
 od 6.—3:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
 814 Ashland Ave.:
 od 4.—5. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure popoldne doma in to le izjemoma v prav nučnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Našo trgovino priporočamo Slovincem že trinajst let in povsod so zadovoljni z našim blagom.

Pavabimo vas, da si ogledate našo

spomladansko zalogo oblek kot:

Moške površnike \$7.50 do \$25.00
 Moške spomladanske \$10.00 do \$30.00
 obleke
 Moške obleke za mlade \$7.50 do \$20.00
 Deške spoml. obleke \$2.50 do \$10.00

Odprto vsak večer, izvemši srado in petek do 9 ure.

Odprto v nedeljo popoldne.

Vogal Blue Island Avenue in 18. cesta.

Jelinek & Mayer, lastnika.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

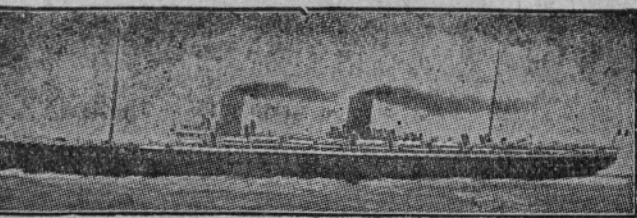
LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Compagnie Generale Transatlantique

Potniki tretje-ga razreda dobivajo brez plačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
 La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
 Chicago, nov parnik 9500 HP

Pristanišče 57 North River vzhodje 15th St., New York City
 PARNIKI ODPLUJEJO VSAK ČETRTEK.

Glavni zastop na 19 State St. New York. MAURICE W. KOZMINSKI
 glavni zastopnik za zapad, na 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

RAZNO IN DRUGO

Grozna nesreča. V Zagoricih se je te dni na grozen način ponesrečila 20letna posestnikova hči Suzana Brantsteter. — Pred plug vpreženi kravi sta se splasile in šle s plugom naravnost čez nesrečno dekle. Plužni nož je nesrečnici odprl prsni koš in eno rebro naravnost izrezal. Po več kot enodnevnem strašnem trpljenju je nesrečno dekle podleglo groznim ranam.

Nedeljski dopust za vojake. Iz Bruslja poročajo, da je vojni minister dovolil vojaštvu, da smejo vsako soboto zapustiti vojašnico ter priti nazaj v službo v ponedeljek. Dovoljeno je vojakom iti domov k starišem. Ko se vrnejo, morajo pokazati na dovolilnici podpis starišev. Železnica jim zniža vozno ceno za 50%.

Zaradi bede v smrt. V ponedeljek po noči je utopil v nekem ribniku pri Gabloncu krojaški pomočnik Kolar svojo ženo, svoje tri otroke in samega sebe. Trupla, ki so bila z vrvmi zvezana, so potegnili iz ribnika. Motiv temu činu je najbrže beda. Kolar ni mogel dobiti dela in cela rodbina je bila na tem, da umre lakote.

"Mestna hranilnica ljubljanska" je izdala za preteklo leto kot 21. svojo upravno dobo računski zaključek, ki živo dokazuje velikanski pomen in važnost te največje slovenske hranilnice za naš narod, ki je na vseh krajih obkrožen od gospodarsko močnejših nasprotnikov. Dokazuje pa tudi, da si je hranilnica tekom let znala pridobiti splošno zaupanje ljudstva vsled absolutne varnosti pri njej naloženega denarja.

Nova bolezen. Prof. dr. Sternberg in Grossman na Dunaju sta konstatirala neko novo bolezen na delavcih. Bolnika primejo krči in velikanska slabost. Obolen je neki delavec, takoj za 4 dni njegov tovariš. Ta bolezen se loti največ mladih delavcev, ki hodijo spat k ljudem, ki oddajajo postelje za noč.

Ženska volilna pravica na Angliškem. V spodnji zbornici sta predlagala poslanca Kent in Gould, da naj preide zbornica k drugemu čitanju načrta, ki se tiče razširjenja volilne pravice na vse ženske, ki vodijo samostalno gospodarstvo. — Po tem načrtu bi en milijon žensk dobil volilno pravico. Ta predlog je bil sprejet z 255 proti 88 glasom; no, boje se, da kralj tega načrta ne potrdi.

Kandidatura patra Zahradnika. Kakor znano, je opat premonstratskega samostana v Pragi prepovedal bivšemu češkemu državnoborskemu poslancu, agrarcu patru Zahradniku, zopetno kandidaturu. Ker pa so se volilec in tudi izvrševalni odbor stranke odločno izjavili za njegovo kandidaturu, se je pater Zahradnik kljub prepovedi opata uklonil zahtevi volilcev in sprejel zopetno kandidaturu na agrarnem programu.

Orthovo oporoko odpečati cesar. Ker je sodni senat najvišjega maršalnega urada razsodil, da je bivši avstrijski nadvojvoda Ivan Salvator, ki si je nadal ime Orth, mrtev, bodo odpečatili njegovo oporoko, in sicer, ko se cesar povrne na Dunaj. Po dvornih prepisih mora cesar sam odpečatiti oporoko v navzočnosti zunanjega ministra, višjega dvornega maršala in višjega dvornega mojstra.

Žveplena kislina v kelihu. Župnik Cisarri v neki vasi pri Cremini je hotel pri maši ravno nagniti kelih, ko je v svojo največjo grozo opazil, da je v kelihu žveplena kislina. Izvtrili so kot sumljive, da so aretirali ta atentat na župnika, dva duhovnika. Ona dva duhovnika sta hotela spraviti župnika s sveta, ker je bil liberalnega mišljenja.

Ivan Orth proglašen za mrtvega. Sodni senat najvišjega dvornega maršalstva, ki ima, kakor znano, judikaturu nad člani cesarske hiše, je z razsodbo z dne 6. m. m. izjavil, da se je posrečil dokaz smrti Ivana Ortha. Dognano je baje, da ni živel delj, kakor k večjemu do 21. julija 1890, tedaj velja ta dan za dan njegove smrti. Za pogrešanega postavljeno kurator dr. pl. Teltscher je odložil svoj posel.

Boj s cigani. Na polju blizu Toplice se je naborila večja tolpa ciganov. Kmetje so bili seveda radi tega nejevoljni, ker cigani ni-

so samo po bližnjih vaseh nadležno beračili in kradli, marveč so delali tudi veliko škodo po polju in travnikih. Pohodili so vse pomladanske nasade in pasli po travnikih svoja kljuseta. Pozivali so jih kmetje opetovano, da naj odidejo. Toda ciganom je tam ugajalo in vsi pozivi, da bi odšli, so ostali brez uspeha. Ko so jih hoteli okoličani s silo odpraviti, se je vnel med njimi in cigani pravi boj z nožmi in koli. Trdovratno so se držali cigani in več od njih, kakor tudi kmetov je ostalo na bojišču težko ranjenih. Ko so prišli na pomoč orožniki, so cigani razun enega, ki je obležal, pobegnili v gozd, ženske in otroke pa so pustili na mestu. Ostalo cigansko tolpo so odpeljali orožniki v Beljak, ranjence pa v bolnico. Cigane so nastanili v Beljaku sredi mesta ob Dravi, vsled česar se mešani silno pritožujejo. Ti pa ostanejo kljub temu toliko časa tam pod varstvom orožnikov, dokler ne polove vseh moških ciganov, ki so po boju ob prihodu orožnikov pobegnili. Ker se cigan rad vrača k svojem, se bo de pri zadostni pazljivosti oblasti bržkone tudi kmalu posrečilo jih poloviti.

Srbski kralj Peter — papež Leon XIII. Italijanski list "Giornale d'Italia" piše, da je srbski kralj Peter ob priliki svojega poseta silno iznenadil Rimljane in sicer z ničemer drugim, kakor s svojo frapantno podobnostjo pokojnemu papežu Leonu XIII. O tej podobnosti se je izven Rima že mnogo govorilo, vendar pa se tej govorici ni mnogo verjelo. Šele ko so Rimljani, ki so dan za dnevom imeli priliko videti pokojnega papeža, prišli v položaj, da oko v oko zro kralja Petra, so se prepričali, da je v resnici popolnoma podoben Leonu XIII. — Dobri znanci pokojnega papeža zatrjujejo, da je bil Leon XIII. star 70 let, do pičice tak, kakršen je sedaj srbski kralj. Zato se je tudi zgodilo, da so Rimljani, ko so pri zadnjem posetu zagledali kralja Petra, vsi začudeni vzklicali: "Ecco, papa Pecci!" "Papa Pecci" so namreč imenovali Rimljani papeža Leona po njegovem rodbinskem imenu.

Večna luč v železniškem predoru. V železniškem predoru Ricken, ki veže Toggenburško s Curiško železnico gori že dve leti neprenehoma močna naravna plinova luč. V severnem rovu je namreč mala razpoka. Iz te puhti neke vrste plin, ki sproti zgoreva. Luč je nestalna, enkrat slabša in zopet močnejša in preminja tudi barvo iz bele v plavo in oranžno. Med gorenjem se sliši čuden šum. Kakovosti plina do sedaj se niso mogli določiti, ker vedno gori, gotovo pa izvirja plin iz kake votline v gori, v kateri gnije večja množina lesa in listja. Ko bo ta votlina popolnoma izsušena bo luč samoumevno ugasnila. Za predor ni nobene nevarnosti, le zid ob razpoki so napravili trdnjeji, da ne poči vsled prehude vročine. Nedaleč od te razpoke je še ena manjša. Tudi iz te puhti plin, vendar v tako malenkostni množini, da sicer gori s slabim plamenom, če ga zažgeš, ugasne pa pri vsakem vlaku, ki pelje skozi predor.

Beg in konec nadporočnika. — Kakor poročajo iz Rovereta, je zbežal nadporočnik Josip Kirchhammer, ki je bil pozvan pred garnizijsko sodnijo zaradi veleizdaje. Nadporočnik je bil član oficirskega kora deželnega lovskega polka Trient. Nadporočnik se je nedaleč Lizane ustrelil.

Ljubezni. S kar največjim napotom sestavlja neki švedski jezikoslovec stavke, s katerimi različni narodi odkrivajo svojo ljubezni. Znanost stavka: "Ljubim te!" ni tako lahka, kajti dandanes je več nego tisoč jezikov, v katerih se te besede izražajo. Kitarjace združuje: "Uo ugai ni", Armenec pravi "Se sirem es hez", Arabec se zadošča z besedami "Nehabbek". Turek šepeče "Sidi seveiorum", Indec pa "Main sym ka pisar karim". Najtežje delo ima pač Grenlandec, ki odkrije svojo ljubezni v eni sami besedi, ki je dolga 15 zlogov. Če ne jecelja, pravi "Unifgraermldinalerfironajungnarrigufak." Kakor se vidi, zaljubljen človek mora imeti razven moštva tudi dosti sape in zdrav jezik.

Smrt hodi na dan poroke. — V Stolnem Belemgradu so slavili noroko hčerke kmeta Stefana Bardasa. Ko so se gostje začeli

pomikati v cerkev, se je zgrudila 95letna stara mati mrtva na tla vsled prevelikega razburjenja. — Klub temu so izvršili poroko. Ko so sedli k pojedini, je zadela srčna kap mater neveste. Nato je ženin odpeljal svojo mlado ženo na svoj dom in vzel obenem s seboj 10 prašičev, ki mu jih je bil dal oče neveste. Ko pa so prišli pred svinjski hlev na novem domu, so z grozo zapazili, da so bili vsi prašiči tudi mrtvi. Ali je tudi prašiče zadela srčna kap, o tem molči poročilo ki je tudi v ostalem zelo dvomljive vrednosti.

Gad je pičil v nogo učenko. Terezijo Šraj iz Žabnice. Deklici so nogo nad rano močno prevezali, rano globoko narezali in ji iztisnili zastrupljeno kri. Le tej radikalni od pomoči se ima deklica zahvaliti, da bo v kratkem okrevala.

Japonke. Tisoč Japonk študira na japonski ženski univerzi v Tokiju. Seveda ni ta univerza popolnoma taka, kakor n. pr. dunajska. Tokijsko žensko vseučilišče izobrazuje ženske v splošnem in v praktičnih strokah, uči jih vzgoje otrok in vsega, kar spada v poklice dobre matere. Poleg tega pa so še posamezni oddelki, kjer ženske, kakor moški lahko študirajo medicino in druge višje znanstvene stroke. Na Japonskem imajo že danes več doktoric in profesorice. Tudi časnikarje je precejšnje število ter se Japonke sploh mnogo bavijo s slovestvom. V vseh velikih mestih snujejo posebne ženske klube, ki jih ženske posejajo v velikem številu. V Tokiju izhaja ženski časopis pod naslovom "Žena v dvajsetem veku"; urejuje ga pisateljica Uta Imai, katere leposlovna dela so znana tudi v Ameriki. Japonske žene dobro pojmiyo svoj položaj v današnjem času ter se trudijo, da si priborijo trdno stališče na prosvetnem, društvenem in javnem polju.

Vse ostane pri starem. Kakor je že opetovano poročala "Slovenska Gospodinja" se slovansko in nemško ženstvo v Avstriji z največjo vnemo poteza, da bi se izpremenilo paragraf 7. držav. zakonika in bi bila tudi ženskam dana splošna, enaka, direktna in tajna volilna pravica in pa paragraf 30 društvenega zakonika, po katerem bi potem tudi ženske smele biti članice političnih društev. Da bi se spravila ta očitvena krivica napram ženstvu s sveta, za to so se najbolj trudile Čehinje in pa dunajski "Frauenbund". Čehinjam so se pridružile tudi Slovenke, dočim med Hrvaticeami še ni najti zanimanja za politično-enakopravnost ženstva. 10. marca t. l. je državna zbornica razpravljala o izpremembi omenjenih dveh paragrafov. Toda prav istega dne — nič prej in nič pozneje — je vlada predložila tudi nov "svobodomiseln" načrt društvenega prava. Tudi ta načrt daje ženstvu iste pravice v društvih kakor moških. Ali ta načrt ni bil kar takoj sprejet, izprememba starega društ. zakonika tudi ne, in tako se je stvar odložila in ostane vse vsaj za nekaj časa — pri starem. Državni zbor je razpuščen, ženske pa morajo zopet čakati.

Popolna enakopravnost danskega ženstva? Na Danskem je nedavno vlada podala zbornici načrt, po katerem bi imeli vsi moški in vse ženske, ki so dosegle 25. leto, aktivno in pasivno volilno pravico. Poslanska zbornica je sprejela ta načrt z veliko večino, samo par nazadnjakov je glasovalo proti njej. Ako bode načrt sprejet tudi v gornji zbornici, potem stoji Danska v vrsto najnaprednejših držav, v kateri se je izvršil tekom štirih let velikanski prevrat. Še leta 1906 so bile ženske namreč na Danskem politično popolnoma brezpravne. — L. 1907 in 1908 so dobile aktivno in pasivno volilno pravico za občine in javne sirotinske zavode, a sedaj je skoraj gotovo, da se odpre ženskam tudi parlament. Ministrski predsednik, Claus Bernstejn, se je izrazil pri tej priliki: Naše ženstvo ima volilno pravico v občinah, a vsi vemo, da ima vobče to le dobre posledice. Zato menim, da bo prav pametno, ako dobi žena tudi volilno pravico v državnem zboru, kajti razvoj naroda je naravnejši, ako delujejo poleg mož tudi ženske, ki kažejo za javne zadeve prav toliko ali še večje zanimanje kakor moški.

Velika razprodaja hišnih potrebščin.

Ne zamudite te prilike in oglejte si našo veliko zalogo GRANITNEGA BLAGA, GLAZEVI NE, LESENEGA BLAGA IN VSEH DRUGIH HIŠNIH POTREBŠČIN pod jako zmernimi cenami.

LIČNA SOLNICA, porcelanaste; importirane iz Kine; modro prevlečene, navadna cena 39c, pri tej razprodaji samo..... 25c

DOBRI REZALNI NOŽI, za krompir, meso, zelenjavo, maslo itd. navadna cena \$1.25, sedaj samo 89c

V naši veliki prodajalni na razpolago vsepolno različnega orodja, kot:

KLADIVA — O. V. B. jeklo; boljsega dela se ne more dobiti, 98c, garantirano, sedaj samo 65c

ROČNE ŽAGE, — O. V. B. jeklo posebno vrste, garantirano delo, navadna cena do \$2.00, sedaj samo..... \$1.50

PEČI NA PLIN, z dvema gorilnikama, obrabljena z dobrim lesom, garantirana, navadna cena \$2.98, sedaj samo..... \$2.48

DOBRE KRTAČE, Polmeto model, narejene iz najboljšega lesa in korenin, vredne 15c, sedaj samo 8c

HIŠNE METLE, narejene iz dobre kvalitete, ameriška vezava; 4krat zašite, pri tej razprodaji samo 15c

DOBRI PERILNIKI, srednje velikosti, malo poškodovani, vredni 25c, pri tej razprodaji samo 15c

PERILNI STROJI, "The Motor" model; garantirani za 5 let, navadna cena \$12.50, pri tej razprodaji samo..... \$9.98

PERILNI KOTEL za prati — dober kuper; garantirano delo; se ne upogne; vreden 89c, sedaj samo 55c

VRVI ZA OBEŠANJE PERILA — Keystone model 50 čevljev dolgosti; najbolje kvalitete kar je prodajano; navadna cena 29c, pri tej razprodaji samo..... 17c

ČAJNI KOTLIČEK IN TUDI ZA KROP, fino narejen, modre barve, vse velikosti in bele notrajščine; navadna cena 75c in 98c, pri tej razprodaji samo..... 45c

ALBERT LURIE CO.
1816-1818-1820 BLUE ISLAND AVE.

"Severov Želodčni Grenčec mi je povrnil slast in očvrstil zdravje", nam je pisal g. Frank Garopsi, Fort Smith, Ark. "Priporočam ga vsakomur, ki trpi na želodčnih nerednostih."

Kar boste jedli, vam tekne

in koristi, ako boste pred jedjo užili popitek leka

Severov
Želodčni
Grenčec.

Krepi slaboten želodec.

Nareja zdravo slast.

Podpira prebavo.

Prepreča zapeko.

Povrača izgubljeno moč okrevancem.

Cena \$1 00

Ali ste nervozni?

Hitro razdraženi? Razburjeni? Ali vas malenkosti vznemirjajo? Ali se strašite? Ali hodite počivat in vstajate utrujeni? Nič vam tako zelo ne pomore, nego

Severov Nervoton.

Izkoreninja nepravilno, teži razdražene živce, krepi živčni stroj in zagotavlja pokojno, telo pživljajoče spanje. Cena \$1.00

Da ne bode prepozno!

Obistne nepravilne utegnejo ostati dolgo časa neopažene za bolnika, dokler se ne razvijejo dorešne stopnje. Da ohranite obisti zdrave, uživajte

Severovo Zdravilo za Obisti in Jetra.

To je pravo zdravilo za bol v hrbtnu, jetrno obolenje in slabotne obisti. Nerednosti v vodnih izločilih se odpravijo po delovanju tega leka. Steklenici po 50c in \$1.00

Vedno kupujte samo Severovih Zdravil. Lekarniki in trgovci z leki jih imajo na prodaj. Ne vzemite nikdar drugih zdravil. Če ste v dvomu glede svoje bolezn, pišite na naš Zdravniški oddelk.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Luteranska doba na Slovenskem

Spisal dr. K. Slanc.

II.

Primož Trubar je bil kmetski sin. Kaplanoval je v Celju, v Laškem trgu v Loku na Štajerskem je bil župnik, župnik v St. Jerneju na Zrnanjskem, kanonik v Ljubljani. Bil je agitator, kateri je imel ves slovenski svet v svojem spremstvu. Ženske so ga rade poslušale, moral je biti tudi lep človek. Umrli je leta 1586, kot protestantski župnik v Derendingu na Würtemberskem; kakor zgodovinar reformacije na Štajerskem dr. Loserth o njem piše: kot zvest svetovalec, zaščitnik in očetovski prijatelj slovenskih dijakov na Nemškem ter evangelične književnosti in cerkve svoje slovenske domovine. Trubar je bil kakor Luther ubog dijak. Pridobival si je kosilo po tedanjih šegi s popevanjem duhovnih pesmi od hiše do hiše. Studiral je na Reki, v Solnogradu in na Dunaju. Bil je izhoren govornik. Ali že zgozdaj, še preden se je ločil od katoliške cerkve, nastopal je proti babjeverstvu. Njegovo delovanje je bilo obširno. Opravljal je propovedi v špitalski cerkvi v Ljubljani, hodil po deželi, pridigoval, organiziral v gradovih, v meščanskih in v kmetijskih hišah in moral je storiti večkrat dolgo pot v Tübingen na Nemškem, kjer je bila tiskarna za slovensko in hrvatsko izdajo sv. pisma.

Včasih si ni bil svest življenja. Zraven je moral duhovnike pripravljati za novi posel.

V prvih vrstah luteranskega boja je stal Trubar. Velika navdušenost je morala biti v tem času, da ni izgubil dobre volje, ker našel je v tedanjem slovenskem duhovenstvu, dasi je to, kar ga je bilo boljšega, pristopilo k protestantizmu, malo rabljivih mož. Neznansko so bili tedanjim duhovnikom nevedni in drugače zanemarjeni. Ali vzdignil se je tudi ves slovenski narod za to novo veroizpovedanje.

V 16. stoletju, v katerem se ta luteranska reformacija vrši, bila je Štajerska, Koroška, Kranjska ter Goriška pod imenom "Notranja Avstrijska" (Innerösterreich) pod posebnim deželnim knezom habsburške rodovine izjedinenjena. Gradec je bil glavno mesto, sedež deželnega kneza. Plemenitaši, višji katoliški duhovniki in meščani so se shajali v deželnih zborih, delili so se tam v tri stanove in glasovali po njih. V deželnem zboru so se posvetovali o vsem, kar se je dežel dotikalo, če je bilo pa kaj skupnega vsem tem deželam, sešli so se stanovi v Gradcu, včasih pa tudi v manjših mestih. To shajanje zamore se dokazati za vso dobo luteranizma na Slovenskem. V teh časih najdemo tedaj vse Slovence skupaj v kakem skupnem deželnem zboru. Stan meščanov je imel manj pravic pri razsoji in glasovanju. V teh zborih dovolili so stanovi deželnemu knezu denarne pomoči ter davek, ki so ga tedaj oni plačevali in od kmeta izterjali. Deželni knezi, kar jih v tej dobi nastopa, so odvisni od stanov ter od nemškega cesarja, vmes pa sega tirolski deželni knez in bavarski vojvoda, zlahka tedanjih habsburških deželnih knezov slovenskih dežel ter papež. Glavno nalogo imata Ferdinand II. in Karol II. kot deželna kneza Notranje Avstrije. Pod Ferdinandom I. postalo je v naših krajih vse protestantovsko, pod Karolom II. je tako razvito, da se je deželni knez pritožil, da je vse njegovo dvorno spremstvo luteransko, da ga le do cerkve spremlja in da mora sam v katoliški cerkvi biti. Ali pod njegovo dolgo vladno se začne boj proti luteranom ter pod Ferdinandom II. se ta boj s pomočjo jezuitov in Tomaža Hrena, ljubljanskega škofa, konča v korist absolutizma, vladarjev in katoliške cerkve.

Reformacija na Slovenskem se je začela s kmetjsko ustajo l. 1515. Šlo je tedaj in tudi pozneje za odpravo neznošnih bremen, ki so kmeta tiščala. Po 3/4 dohodkov kmetjskega zemljišča so drugi snedli. Tedaj se je klicalo po "stari pravdi". V prvem članku in gori v tem sem povedal, v kakih gospodarskih razmerah se je tedaj nahajal naš kmet. Ta ustaja je na Kranjskem začela ter se raztegnila do Grada in do Belja-

ka. Maja meseca 1515 imeli so kmeti vseh teh dežel v Konjicah na slov. Štajerskem posvetovanje. Tožili so o neznošnih bremenih. "Tlake so se pomnožile tako, da se kmetom še za kosilo ne dá časa." — Kmeti so v tej ustaji razdirali in požigali graščine in samostane, morili graščake, duhovnike in nune. To znači, da je vsa ta družba jednako s kmetom postopala, ter da kmetje niso nosili klobuka pod pazduho pred graščakom, ne lizali rok katol. duhovnikom. Leta 1525. se zopet kmeti vzdignejo. Zdaj govorijo o "božjem pravu", po katerem jim ne gre nalagati tolikih bremen in v tej ustaji se naštevajo razna plačila samostanom, duhovnikom zraven robote in desetka. V 12. členih so kmeti svoje tirjatve oznanili. Te so ravno iste, ko one kmetov v nemških krajih in po večjem gospodarskega zadržaja. Zraven zahtevajo tudi novo uredbo vere ter druge duhovnike. Kmetje so malo v gospodarskih stvarih dosegli, pač pa to, da so se začeli meščanski in plemenitaški stanovi v vseh imenovanih deželnih zborih oglašati za spremembo vere in duhovenstva. Reči se tedaj zamore, da je pri nas kmet dal prvi povod, da se je tudi pri nas začelo pometati po zasmeteni tedanji katol. cerkvi, če se sploh tako duhovniško življenje, kakor je pri nas bilo, še zamore imenovati versko.

V tem času prihajajo Turki večkrat v Evropo. Slovenski južni kraji so posebno razpostavljani njihovim ulomom. Nemški cesar in deželni avst. knezi so v hudih zadregah, ker nazadnje jim je že bilo vse jedno, kaj se gledé vere ukrene, ta ali ona vera, da le kaj družega ne gre navskriž. Turki pa niso bili za malo jemati. Na drugi strani se je papež bal, da Turki Avstriji kot državi škodijo ter bal se še bolj, da luteranstvo iz slovenskih krajev seže doli v Italijo, kjer je bil on sam. — Pa pežem je bilo na tem, da se zajezi ta verska povenjen. Deželni knezi so to vedeli in papeža silili, da jim proti Turkom z denarjem pomaga. Tedanji boji so stali že dosti denarja. V zahvalo za to so se deželni knezi ustavljali, kar se je dalo razširjenju luteranstva v slov. krajih. Ali s samim papeževim denarjem in z onim, ki so ga cerkveni bogataši na njegovo povelje morali dati, se ni dalo Turkov odpraviti, treba je bilo plemenitašev in meščanov in njihovih ljudi, ki se na bojišče proti Turkom postavijo ter 3/4 denarnih sredstev za te boje dajo. Posvetni stanovi, ki so bili brez izjeme luterani, so to zadreago uporabljali v svrhu luteranstva, s katerim so mislili dobiti bogastva katoliške cerkve na Slovenskem v svoje roke. Celih 100 let se vije ta boj med dež. knezi in plemenitaškimi in meščanskimi stanovi imenovanih 4 slovenskih dežel.

Tedanje deželne zbere slovenskih dežel je visoko ceniti. V njih so možje, kakor jih vsa slovenska zgodovina ne prej, ne potem več ne kaže. Zapisniki sej teh deželnih zborov, ki so nam še ohranjeni, kažejo telesno in duševno jakost mož, neustrašne značaje, ki pri vsem respektu, ki ga dež. knezu javno kažejo, istemu tudi vse odkritosrečno povejo in mu tudi parkrat nož na vrat nastavijo s odrekovanjem denarnih in vojaških sil proti Turkom, če izvrševanju luteranske vere ne da prostote poti. In če jim deželni knez nemilostno in žaljivo odgovori, si kaj takega kar le hitro prepoveda za bodoče. Med temi plemenitaši pa so bili tudi orjaki, kakor Auerspergi s Turjaka, med njimi slavni vojskovodja ter junak Herbert, Ahac iz Turna, Lambergi, Scheyrer iz Soteske. Ta slednji je bil posebno dober govornik in diplomat in neustrašen, kakor lev. In na Štajerskem se prikaže jedna na najsvetlejših podob slovenske zgodovine: Janez Ungnad, ki podari tisoče in tisoče svojega premoženja radodarno v pripravo tedaj dragazga tiska sv. pisma v slovenskem in — njegove misli segajo čez ves slovenski jug, — v hrvaškem jeziku, in ki ostane Primož Trubarju do svoje smrti zvesti zaščitnik. Ta Ungnad bil je plemič iz Savinjske doline, kjer je imel v svoji lasti dosti nekda-

njega velikega premoženja, celjskih grofov. Prvo slovensko tiskarno je po večjem on plačal in on je plačal težavno spravljjanje tiskanih slovenskih knjig (v sodih so jih peljali čez Madjarsko) na Slovensko. Kot voditelj v deželnih zborih štajerskih ter v zborih, na katerih so se stanovi vseh štirih dežel zbirali, bil je štajerski graščak Janez Hoffmann na mestu. Mož je poznal vso situacijo pri dvoru ter vse drugo in je svoje pristase dobro vodil. V teh deželnih zborih se oglašajo predniki nekaterih še zdaj v naših deželah živečih plemenitaških rodov (Hohenwart, Barbo, Auersperg, Apfalter) za reformacijo in vsi so, — tudi Nemci iz Gorenjega Štajerja, — jedini v tem, da se mora slovenskemu ljudstvu v slovenskem jeziku pridgovati ter mu dati slovenskega berila ter slovenskih šol. V vseh teh zborih so zbirali denar za slovenske knjige, za ustanovljanje šol v mestih na Slovenskem. In v obseg svojih teženj jemali so vsi ti deželni stanovi (izvzemši seveda stanove katoliških prelato, ki se sčasom niso več udeležili zborov) ves slovenski jug. Tudi doli na jugu so le-ti bojevali boje proti Turkom in tam našli, da zamorejo slovenske dežele le močne biti, če so del velikega zjedinenega Jugoslovanstva. Karlovec so ti stanovi začeli kot trdnjavo na svoje stroške zidati. V tem času je bilo politično zjedinenje Jugoslovancov blizu uresničenja: uresničilo bi se morda bilo, če bi bil luteranizem obveljal, ko bi deželni knezi imeli kaj takega pojmovanja. Pa deželni knezi bi morali to pametno misel tudi tedaj uresničiti pomagati, ko so že moč deželnih stanov, plemenitašev bili strli, ter postati absolutni. Bili bi morda storili, če bi ne bili z duhovščino katoliške cerkve tako močno zvezani. Protireformacija je pa ločila, kar je bilo slovenskega združenja, kaj-li šele jugoslovanskega. Nad razdeljenimi je jezuiststvo lože zmagovalo. Ali prvo hrvaško knjigo dobili so Hrvati le iz rok Primoža Trubarja, Dalmatina ter Jan. Ungnada.

(Dalje prih.)

VOZNI LISTKI V — NEBESA.

Dobre duše, ki mislijo, da je klerikalizem neškodljiva prikažen in da ni treba boja z njim! Blagi značaji, ki mislijo, da je najbolje, če se o cerkvi in o njenem početju sploh ne govori! Mi bi bili prvi, ki bi z veseljem pri-trdili, če bi se cerkev res bavila le z vero in če ne bi zlorabljala te vere v vsakovrstne namene, ki so popolnoma neverskega značaja. Toda če se vidi, kako klerikalizem izkorišča svojo moč, kako pospešuje ne vere, ampak babjeverstvo, kako trapa ljudstvo in mu ubija vsako zdravo misel, tedaj se ne sme molčati; tedaj bi bilo naravnost lopovski molčati.

Kako naj se molči ob primerih, kakršni je sledeči. Med ubogimi Slovaki, ki so vsled obžalovanja vrednih razmer v kulturi močno zaostali, tako da se jim lažje marsikaj natvezi kakor ponučenim in vsled tega kritičnejšim ljudem, razširjajo češki klerikaleci, ki so pa enaki klerikalcem vsega sveta, neke lističe, ki imajo na eni strani sledeče besedilo:

Vozni listek v nebasa.

Odhod vsak trenotek.
Brzovlak I. razreda.
Revščina, čistost, pokorsčina.
Osební vlak I. in II. razreda.
Strah božji, pobožnost in svetost.
Mešani vlak I., II., III. in IV. razreda.
Božje zapovedi in stanovske dolžnosti.
Prihod, kadar se ljudi Gospodu.
Cena prostora I. razreda: Ljubzen in trpljenje.
Cena prostora I. in II. razreda: Hrepenenje in boj.
Cena I., II., III. in V. razreda: Strah in kes.

Na drugi strani je sledeče besedilo:

1. Povratni listki se ne izdajajo.
2. Zabavnih vlakov ni.
3. Otroci ne plačajo nič, nahajati pa se morajo v krilu svoje matere, v obsegu milosti svete cerkve.

4. Najboljše je, ne imeti nobene prtljage razven dobrih del. Naj bi nihče ne zamenjal vlaka na predzadnji postaji.

5. Politiki lahko vstopijo, dokler traja vožnja.

Tiskarna benediktincev v Brnu.

Kakšne misli naj pridejo povsem nevednemu človeku, ki dobi tak listek v roko? Ali ne stoji taki vozni listki na enaki višini kakor molitveni mlini pri Kitajcih? Še otrok ne more misliti, da bi se s tako agitacijo moglo razširjati verstvo in resnična pobožnost, pač pa mora biti naravna posledica naraščanje babjeverstva in vere v čudežno moč vsakovrstnih amuletov, svetinj in papirčkov. Vse to pima prav nobene zveze z resnično vero, ampak če bi bilo klerikalcem res zanj, bi morali sami preprečiti tako propagando. Seveda, oni upajo, da bo rodila tiste sadove, ki jih sami žele.

Vsak slovenski delavec mora čitati svoje glasilo t. j. "Glas Svobode!"

ODVETNIK PATENTI

GARL STROVER

(Sobes števil 1009)

140 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL. TEL. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobri mrzel in gorak prigrizek. **Jos. S. Stastny**

2005 Blue Island Ave.

delik. Dvorana za društvene in unijske seje, in Vruha dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

SALOON

z lepo urejenim keglščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

2348 Blue Island Ave. Chicago.

GOSTILNA
J. J. Vodak in sinovi

1825 Loomis St. cor. 18 Place

Dvorana za zabave in zborovanja.

Tel. Canal 1386.

Priporoča se rojakom v **SHEBOYGAN WIS.** grocerijsko prodajalno H. Gerlach, kateri jo vodi že čez 12 let nad vse zadovoljstvo odjemalcev. Naročila na dom vozi **Frank Pangercer.**

H. GERLACH & CO.

Trgovci

blaga, grocerijskih potreb-

ščin, moke in živeža

2201 N. 15th ST. SHEBOYGAN, WIS.

Telefon 630 White.

J. F. HALLER

GOSTILNA

prve vrste.

Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8066.

2103 Blue Island Av. cor. 21 St

ITALIJO

IN

ADRIJO

po stari in zanesljivi

Cunard črti

vstanovljena 1840.

Ozračno-antriška postrežba. Iz New Yorka v Reko in Trst skoz Gibraltar, Genovo in Nepolj Novo moderni parniki na dva vijaka.

Posebno izbrani za to plovbo.

SAXONIA - 14.270 tonov
CARPATHIA - 13.600 tonov
PANONIA - 10.000 tonov
ULTONIA - 10.400 tonov

Kabina 2 razreda \$50 v Reko-Trst. CUNARD STEAMSHIP COMPANY, Ltd. S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts., Chicago. or Local Agents Everywhere.

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich,

GOSTILNA

Vogal 22. in Lincoln Street

Prostogorak in mrzel prigrizek vsak dan.

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.

cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo

zimске in spomladne obuče.

INFLUENZA

Pravi "Pain-Expeller" se je izborno izkazal pri nastopu zavrata in influence.

Glavni pogoj je seveda, da se ga rabi pravočasno, predno nastopijo komplikacije z pojavi vročinske mrzlice.

Prva znamenja so navadno bolečine v glavi, v udih, mrzlica, šumenje v ušesih, splošna oslabelost vsega telesa, utrujenost v nogah in stegnih.

Ne odlašajte, ampak rabite pri takih pojavih takoj pristni "Pain Expeller", ker zabranite s tem večtedensko bolehanje.

Navodilo za rabljenje je priloženo vsakemu zavitku.

Varujte se ponaredb.

25 in 50 centov steklenica.

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl St., New York, N. Y.

N. B. — Richterjeve Congo pille proti zaprtju.

JOHN NEMETH
Incorporiran pod zakoni države New York.

KAPITAL: \$25,000.00.

Pošila denar brzojavnim in poštanim potom. :-:-

Denar, poslan brzojavnim potom je v stari domovini takoj drugi dan; po pošti deseti dan.

ROJAKI SLOVENCIMAJTE POZOR!

Kadar pošljete svoj težko prihranjeni denar vašim milim v domovino ali kako slovensko hranilnico, pošiljajte denarje po skrbni in pošteni firmi John Nemeth; ta znana slovenska firma prejema vsak dan velike svote denarja od Slovanov in z ljudskim denarjem ne špekulira. Prodaja vožne listke na vse linije, ceno. Pišite na naslov.

JOHN NEMETH,

457 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.

JOHN NEMETH, predsednik, bivši c. in kr. konsul. agent.

Ni je prijetnejše stvari, kol misel:

"Imam denarje v hranilnici"

Prični z današnjem dnem. 3% obresti

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

2007 BLUE ISLAND AVENUE.

Odpri v soboto od 6 do 8 ure zvečer.

Ostanek več kot pol miliona dolarjev.

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$3,700,000.00

GLAVNICA . \$200,000.00

PREBITEK . \$150,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plaćuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

Cemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močje se popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.

CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.